

...pta tudni véli, elé kerülő törzseszmeccserét a megállapítása

...raszpárt kö... és jött létre. ...n idegenked... y a nemzeti ...ls kormány

...előtt felkereste megbeszélést ...anca Nationala... liberális párt... A Lupta... gy a Nemzeti... k Sassu föld... k. Ebben az... rális kormány

...ap-... belügy-... m

...meretes, hogy... tése alkalmá... tt ki, mely a... pontjára meg... át. Ezzel egy... egbizott hiva... ket is revizió... jelenését be... kormány el... megszavazá... eslegessé vált... ó rendelet is... is adta rend... hadhatnak új... et a belügy-... felülvizgálni... rt is szükség... lasztásokon a... an új propa...

...kednek... elei

...kimutatása... vasutak be... mutattott, de... eléggé javult... bet bevétele... ult évben 19... utasforgalom... g- és küldé... az autobsz... edést mutat...

...Miklas... nsági

...Windsor her... nek kíséreté... köztársasági... beszélgetést... szerint a lá... volt.

...gyilkolni... Bucaresti... egy Volski... nam tört ki... pjára, hogy... tkezett, vé... nak sikerült... szállíttatni... szintén kőz...

...tő, képek... ellán, sző... bélyegek... Ara 79 lej... korlati pá... vkiadó ki... Lepagenát

...adó R. T... L. Pop 16

1. LEVOSTA

Tára posta...
No. 224713/928.

18. Telefon: 8-61. El...
Havonta 116, egyedi...
490, egészevre 1...
Havonta 2,
félre 12, egészevre 2...
Fotócaék díjazása...
"KELET" az erdélyi és...
dóság egyetlen politik...
Cikkünk utányomása...
ra megjelölésével em...

Baron L. Pop

KELET

Dr. Ramassetter Róbert

BUDAPEST

Disztr. 2. I. e.

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej

...mentes...
...veleket nem...
...fogadjuk el...
...Készenléte...
...megszűnt és vizualizációt nem...
...vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton...
...Erdős. Felelős szerkesztő: János...
...Ferenc. Buzarati szerkesztő: Hát...
...szegi Erdős, Strada Cobălcescu 52.

Vasárnap, 1937. január 17.

5697. EV. XX. ÉVF.
SEBATH 5. 13. SZAM

A francia kamara egyhangulag megszavazta az önkéntes-toborzás betiltására vonatkozó javaslatot

Angliában nagy örömet váltott ki a javaslat egyhangu megszavazása. A német kormány csak a jövő héten válaszol a legutóbbi angol jegyzékre

Párizs, január 16. (Rador.) A francia kamara 591 jelenlévő képviselője egyhangulag megszavazta azt a törvényt, mely felhatalmazza a kormányt mindazon intézkedések megtételére, melyek szerinte hivatottak kizárni önkéntesek toborzását és francia területéről való elindulását a spanyol harcterekre. Blum miniszterelnök a javaslat vitája során kijelentette, hogy elfogad mindennemű ellenőrzést még saját területén is.

A Havas jelenti Londonból, hogy a francia kamara egyhangú szavazata az önkéntes-toborzási tilalomra vonatkozó törvénnyel kapcsolatban igen nagy örömet váltott ki az angol fővárosban, mert nem várták, hogy a szavazás ennyire határozott lesz. Baloldali körök helyeslik Franciaország magatartását, de a törvény alkalmazását mégis függővé teszik más érdekelte nemzettek állásfoglalásától.

A Times párizsi munkatársa a következőkben kommentálja a francia kamara által a kormánynak adott felhatalmazást az önkéntesek kérdésében: „Blum azért kapta meg egyhangulag a felhatalmazást, mert a képviselőház mindent meg akart tenni a háború veszélyének elhárítása végett. De eltekintve ettől, nem lehet azt mondani, hogy egyhangú szellem uralkodott a kamara ülésén. Valóban a baloldali képviselők nem titkolták azon óhajukat, hogy megfékezzék az olasz és német csapatzállításokat is, míg a jobboldali első sorban az foglalkoztatja, hogy betiltás a francia önkéntesek toborzását és elkerüljék azt, hogy Franciaország területe Spanyolországba tartó idegen önkéntesek gyülekezési és átutazási céljaira szolgáljon. Nehéz megmondani, milyen mértékben indokoltak a francia képviselők aggodalmi, de annyi bizonyos, hogy a francia kormány sohasem követett el közvetlen beavatkozást.

Párizs, január 16. (Rador.) Berlińi távirat szerint arra az angol jegyzékre, mely sürgős megoldást ajánl a spanyol önkéntes-toborzási tilalomra, a németek a jövő hét folyamán válaszolnak. A válasz megfogalmazására Göring hazaérkezése előtt nem kerülhet sor. A porosz miniszterelnök jelentést tesz előbb Hitlernek római tárgyalásairól.

Zendülők összeesküvő szervezetét leplezték le Barcelonában

A Havas jelenti Barcelonából, hogy a felülvizsgálati dandár "tegnap a zendülők érdekeit szolgáló összeesküvő szervezetet leplezte le. A szervezet azért létesült, hogy a zendülők seregének partraszállását lehetővé tegye Katalóniában azáltal, hogy rajtaütésszerűen elfoglalja a város stratégiai pontjait. 14 személyt, köztük három gyalogsági kapitányt, letartóztatnak. A letartóztatottak részletes beismerést tettek.

Ugyancsak Barcelonából jelenti a Havas, hogy a benzinpazarlás megakadályozása végett elrendelték az autóközlekedés szigorú rendszabályozását. A benzinen nincsen hiány — mondja a Havas, — de a fogyasztás korlátozására szükség van Katalónia védelme érdekében.

Barcelonába költözik a Caballero-kormány?

A baszk nemzeti tanács hivatalos jelentése szerint, a kormány tüzérése ellenében bombázta az ellenség állásait Elgueda

Ordiona-Amursio körzeteiben anélkül, hogy az ellenség válaszolt volna. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett.

Bayonnei jelentés szerint a bilbaoi tuszok kivégzése nagy izgalmat váltott ki Navarrában és Pampelunában, ahol a tömeg megtorlásokat követelt.

A Le Matin londoni ellenőrizhetetlen és meg nem erősített értesülése szerint a Largo Caballero-kormány Barcelonába szándékszik költözni.

Saint Jean de Luz, január 16. (Rador.) Madridtól 60 kilométernyire egy vonat, amely gyermekeket szállított el a fővárosból, kisiklott. 40 gyermek könnyebben megsebesült.

A sevillai rádió szerint tegnap csupán a déli sereg tevékenykedett és elfoglalta San Pedro de Alcantarat — fontos közlekedési gócpontot, amit a kormányerők erődítményekkel láttak el.

Egyidejűleg a német DNB iroda azt jelenti, hogy a felkelő haderők elfoglalták San Pedro de Alcantarat. A madridi arcvonalon tüzérése és gyalogsági tevékenységet fejtettek ki Las Rozas és Majadahonda körzeteiben, ahol az ellenséget visszaverték. Másrészt az Egyetemi-vár körházépületét nem hódították vissza a kormányerők, mint a madridi rádió jelentette. Pozuelonál tíz kormánykatonát foglyul ejtettek a felkelők.

A cuzisták még nem látják érettnék az atmoszférát ahhoz, hogy hatalomra jöjjenek

Megszűntek a kliringet? Madgearu előadása Clujon

Bucuresti, január 17. (Az Uj Kelet tud.) A kormányutódlás kérdésével kapcsolatban érdekes tudósítás látott napvilágot a Porunca Vremii mai számában. Eszerint a nacionalista pártok el vannak határozva arra, hogy a közszói és megyei választásokon élesen szembeállítsák a nemzeti parasztpárttal és kiütközésből a népszerűséget: az egyetlen argumentumot, amelynek címén ez a párt magának vindikálja a hatalmat. Ugy Vaida szervezete, a Frontul Romanesc, mint a cuzisták külön listán mennek a választási harcra, de békés, lojális konkurrencia lesz közöttük, amennyiben mindkét szervezet választási propagandájában kimélni fogja egymást s csak a kormány és főleg a nemzeti parasztpárt ellen fognak harcolni.

Ezentul azonban — írja a Porunca Vremii — a két párt között együttműködésről nem lehet szó még pedig komoly okokból. A cuzisták úgy vélik, hogy nem jött el még az ideje annak, hogy maguknak vindikálják a hatalmat.

A párt vezetősége azt akarja, hogy hatalomra kerülésük esetén a cuzista program nacionalista és antisemita intranzigenciájából mitsem engedjenek. Már pedig

a cuzisták úgy vélik — és nem ok nélkül —, hogy az országban nincs még meg a megfelelő atmoszféra a pártprogram maradéknélküli alkalmazásához.

Ezért inkább késleltetik hatalomra jövetelüket, abban a meggyőződésben, hogy két-három éven belül szabadkezük és erejük is lesz a program alkalmazásához. Addig is a cuzisták támogatják egy Vaida-kormány eszméjét anélkül, hogy ennek kormányzásában részt vennének. A Frontul Romanesc vezetői tisztában vannak azzal, hogy a cuzistákkal együtt nem jöhetnek hatalomra. A cuzista program jóval túlhaladja Vaida programját, aki inkább a jobbkezőp felé orientálódik.

Miről tárgyalt Calinescu Tatarescuvál?

A Tatarescu-Armand Calinescu közötti találkozás változatlanul a politikai érdeklődés középpontjában áll. A Lupta szerint a két politikus a törvényhozási ülészak programjáról tárgyalt.

Olyan beszélgetésről van szó tehát, amely

normálisan hozzátartozik az alkotmányos és parlamentáris rendszerhez és amely minden civilizált országban szokásos a kormány és öfelsége ellenzéké között.

A megbeszéléssel kapcsolatban egyébként a Dreptatea, a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja mai számában a következők közli: A napokban Tatarescu miniszterelnök és Armand Calinescu megbeszélést folytattak egymással. Egyes lapok tendenciózusan elferdítették a találkozás értelmét. Nos,

a megbeszélés Tatarescu kérésére jött létre, Ion Mihalache, a nemzeti parasztpárt elnökének hozzájárulásával.

Céja a politikai helyzetről való eszmecsere volt. Ez a találkozás mitsem változtatott a nemzeti parasztpárton, a liberális kormány-nyal szemben elfoglalt helyzetén. A párt bizalmatlanságának ad ismételtlen kifejezést a liberális kormányzat iránt és leszögezi, hogy fokozott éréllyel kívánja folytatni a harcot az ellen.

Madgearu ma előadást tart Clujon

Mihalache tegnap hosszabban tanácskozott Costachescu professzorral. A Curentul szerint a nemzeti parasztpártnak ismét teljes a szolidaritás. Azok a táviratok, amelyek a párt transzilvániai tagozatai intéztek legutóbbi összejöveteleik alkalmából Mihalachehez, a pártfegyelem újabb bizonyítékait képezik.

Madgearu néhány nappal ezelőtt elutazott a fővárosból. A volt pénzügyminiszter állítólag felkereste a Stana de Valen üdülő Maniu Gyulát. Madgearu vasárnap Clujra érkezik és délután öt órakor a prefektúra dísztermében „A városok elromosítása” címmel tart előadást.

Megszűntek a kliringet

Bucuresti, január 17. A kereskedelmi minisztériumban tegnap a kormány gazdasági bizottsága értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy az aktív kereskedelmi mértégre való tekintettel javaslatba veszik a kliring megszüntetését.

Ezután a falura küldendő katonaoorvosok problémáját vitatták meg. Costinescu dr. egészségügyi miniszter javasolta, hogy a katonaoorvosok emberséges életmódjának biztosítása érdekében legalább az aktív hadnagynak járó fizetést folyósítsák nekik.

Ausztria a horogkereszt és a leguimizmus olójában

A „Prager Presse” szerdai számában „Az újév Ausztriában” címmel cikk jelent meg a lap bécsi tudósítójának tollából. A cikk a többi között a következőket írja: Első pillantásra mindenesetre úgy tűnik fel, hogy a tekintélyi alapon nyugodt osztrák szövetségi állam rendelkezésére állnak mindazok az eszközök, amelyek lehetővé teszik a legnagyobb eredményekkel járó fejlődést és az ország erő kifejtése iramának fokozását.

Az általános helyzet és adottságok közelebbi elemzése révén azonban sok olyan tényező bukkan elő, amelyek az osztrák autoritativ állam fejlődését megnehezítik és amelyek az első pillanatokban nem tűnnek fel rögtön.

Külpolitikai téren mindenekelőtt meg kell említeni, hogy az osztrák-német viszonyt a júliusi megállapodás csak általánosságban szabályozta. Az elmúlt hat hónap során a kétségtelenül mutatkozó pozitív jelenségek mellett sok olyan jelenség adódott, amely azt mutatta, hogy Ausztriának ugyszólván minden erejével szembe kell szállnia a tulságosan erős testvéri és baráti érzelmekkel szemben. A „nemzeti” agitációja sok olyan jellegű német engedményt használt ki, amelyek háromévi harc után tulajdonképpen automatikusan szabályozódtak volna, hogy több tartomány vezetője a legmagasabb kormányköröket kénytelen volt figyelmeztetni arra: a titkos náciagitáció az osztrák-német testvériség minden megnyilvánulását egyenesen a maga nem-osztrák céljai számára használja ki. Hogy mennyire mélyen elterjedt már ez a belső nemzeti szocialista agitáció, a legjobban bizonyítja az, hogy Ausztriában számos oly terület van, amelynek lakói rádióállomást egyáltalában nem hallgatnak és ugyszólván kizárólag csak a müncheni rádióadókat kapcsolják be. Amíg a vezető kormánykörök, de a széles néptömegek is a júliusi megállapodásokat ama korszak kezdetének tekintették, amelyben Németország többé már nem fenyegeti Ausztria függetlenségét, a hangsúlyozottan nemzeti és nemzeti szocialista körök ezzel szemben ezeket amegállapodásokat mint a „penetráció pacifique” (békés tisztogatás) kezdetének vették, amennyiben persze a „pacifique” (békés) szót ebben az esetben egyáltalán használni lehet.

Igy például birodalmi német elvet a megjavult osztrák viszonyt Ausztria fölfegyverzése révén állandóan az osztrák állammal való fegyverközösség megteremtésére szeretnék kihasználni.

Továbbá: a kereskedelempolitikai tárgyalások során arra törekednek, hogy Ausztria eddigi, elsősorban Csehszlovákiával és Lengyelországgal fennálló igen jó gazdaságpolitikai összeköttetéseit megzavarják.

Mindezek a tények közismertek. Az egésznek az a látszata, mintha ezen a módon a német csehszlovák-ellenes propagandának szeretnének újabb teret biztosítani, holott ezt a legutóbbi napokban éppen Anglia utasította vissza a legélesebben.

Belpolitikailag sem olyan egyszerű az osztrák helyzet, mint amennyire a már hosszabb ideje fennálló békés állapotok alapján hinni lehetne. Magasabb kulturális színvonalon álló népet nem lehet hosszabb ideig kielégíteni egy ország „rendi fölépítésével”, különösen akkor, ha úgy

Hotel Opera

Uj, teljes központban, ultramodern kényelem, jutányos árak. Bucuresti, Str. Brezoianu 37. A parlamenti képviselő uraknak nagy árkedvezmény.

tünik föl, hogy ez a rendi fölépítés igen költséges, bürokratikus, komplikált és minden különösebb előny nélkül való. A legvilágosabban ezt a különböző rendi szervezeteknél lezajlott ügynövezett választások mutatják, így az ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági rendeknél, de a munkáltatóknál és alkalmazottaknál is.

A legfeltűnőbb volt a tömegek érdeklődésének hiánya, és köztudomású, hogy ettől az érdeklődéshánytól az ellenállásig mindössze egy lépés az út. Nem titok az sem, hogy Ausztriában a korábbi politikai pártok ma is változatlanul folytatják illegális tevékenységüket és különösen a szocialisták rendelkeznek olyan tömegekkel, hogy az első alkalommal valamennyi politikai és szakmai szervezetük visszanyerheti régi erejét. A hivatalosan engedélyezett és erkölcsileg támogatott legitimista agitáció a legutóbbi időben nem járt eredményekkel, úgyhogy szükségessé vált valami külső injekció ahhoz, hogy folytatni lehessen dr. Ottó főhercegnek különböző községek diszpolgárává választása érdekében való akciót. Ez az injekció Ottónak 1456 „császárközség” polgármesteréhez küldött újévi levele volt és ezzel próbálták meg, hogy az akció a hátralévő 2846 osztrák községre is kiterjessék.

Gazdaságilag Ausztria ugyanolyan problémák előtt áll, mint a hasonló gazdasági szerkezetű európai államoknak egész sora. Az ipari és mezőgazdasági termelés fokozásának kérdései az újabb tárgyalások egész sorozatához vezettek, mert a 295.000 munkanélküli változatlanul nagyon nehéz feladatot jelent Ausztria számára. A Nemzeti Banknak az a törekvése, hogy elkerülje a schilling devalválását, az exportipar részéről jelentkező ellenálláshoz vezet. Továbbá: a defláció olyan jelenségei mutatkoznak, amelyek gazdagabb államokban is tragikus tapasztalatokhoz vezettek és legalább is a gazdasági helyzet romlását, ha nem az általános krízis kibontakozását teszik szükségesszerűvé. A Németországgal való megegyezés gazdasági előnyeiről elterjedt véleményről most már egészen bizonyosan meg lehet állapítani, hogy nem más egyszerű piaci demagógiánál. A Németországgal való idegenforgalom (pedig mennyire bíztak ebben!) az ország 180 millió schillinges idegenforgalmi bevételében mindössze kétféle schillinggel szerepel. Más devalváló valutájú államokkal, különösen Franciaországgal, Hollandiával és Csehszlovákiával való idegenforgalom is veszedelmek van kitéve, ha csak a szükséges lépéseket meg nem teszik. Az ország pénzügyi helyzete például egyetlen egy esetben sem tette lehetővé, hogy meekedjék annak az államadósságnak lefizetését, amely annakidején a Creditanstaltért vállalt állami garancia révén állott elő. A növekvő fegyverkezés kétségtelemül egyre nagyobb nyomást fejt ki az államkasszára és alig lesz lehetséges több költsön felvétele nélkül kiutat találni.

A lap végül azzal fejezi be cikkét, hogy a kormány ezeket az akadályokat csak rendszeres munkával és a néptömegek támogatásával győzheti le és éppen azért a legnagyobb gondja változatlanul az, hogy megszerezze ezeknek a legszűkebb néptömegeknek a támogatását.

Csigasorok (Flaschenzug)

amerikai szabadalom szerint 3 tonnásig. Megrendelhetők MARKO mérnökénél Cluj, Calea Regele Ferdinand 43. Telefon: 453.

Zsidó élet a székely hegyek között

A sft-gheorghiei ortodox mozgalom születése és érdekes utja. Fuchs László dr. népravelelő akciója a székely földre szaladt zsidók között

Sft-Gheorghie, január 16. A treiscaun-megyeyi zsidósággal való ismerkedés, őszintén szólva, nehezen indult. A zsidóság száma elenyésző, egy valamirevaló maramuresi faluban többen élnek, mint itt az egész megyében. Aztán ez a vidék, mely az egykori monarchia határmegyéjén esett, távol a zsidócentrumoktól, csak egészen laza kapcsolatokat tartott fenn a zsidósággal. A zsidósággal kapcsolatban nagyon keveset, a lehető legritkábban hallottunk treiscauni testvéreinkről. Se cionista megmozdulás, se hitközségi háboruskodás nem tette híressé ezt a vidéket, választások idején nem érdeklődünk a Zsidó Párt állása iránt. Ez az a vidék, ahol a maramuresi snorner szerint nem üzlet a kóser bodega, nem cikk a cicsesz, a tefillin, a hajszánesz meg a hávdüle, nem ünnep a chanuka meg a szimchesz-tóra s az egész megye területén nincs egyetlen chéder, mikve, kaftán vagy strájmli. Tudtam, nincs ott se jiddis, se héber szó, nincs zsidó ucca és nem pezseg eleven zsidó élet s azt is tudtam, hogy onnan nem fog kikerülni se egy Bialik, se egy Szokolov... Ezek után mivel is érdemelte volna ki a treiscauni zsidóság, hogy számontartsuk? Bizony, jómagam, ki nek mindig gyenge oldala volt a földrajz, nem igen különböztettem meg egyik székelyföldi várost a másiktól, tudtam, ott terül el valahol ez az ország Targu-Mures, Brasov és Ghimes tájékán s sohse fájlaltam, hogy képelemben az egész terület szürke foltként mosódott el...

Annál jobban lepett meg, amikor Sft. Gheorghien azzal fogadtak, hogy itt van ortodox imaegyesület, hogy lépéseket tesznek a különválás érdekében, hogy súlyos konfliktus áll küszöbön és hogy... — no de menjünk csak sorjában.

A népi erők konzerválásáért

Ketten ülünk a rendelőben. A falon Treiscaun megye térképe függ, a térkép apró zászlócskákval van teletűzdelve. (Egzségügyi hivatalokban ilyen zászlócskákval jelzik a járványügyi táborokat). Ez a térkép, mint utóbb megtudtam, a treiscaun-megyeyi zsidók hitközségi nyilvántartása, a fehér zászlócska azt a helységet jelöli meg, ahol zsidók élnek, ott ahol ortodox velleitás is feltételezhető, egy kék zászlócska is díszel. És Fuchs László dr. (hivatalos címen: a sft. gheorghiei ortodox imaegyesület elnöke) beszélni kezd:

— Nem véletlen az itteni ortodox zsidók csoportba való tömörülése, mint ahogy egy nép életében nincsenek is véletlenek. Treiscaun megye, mely két évtizeddel ezelőtt a rifériának számított és kevésszámú zsidóságát csak hajszálak kötötték a zsidó néptörzshöz, ma az ország szívébenő fekszik. Ez a földrajzi elváltozás át kell hogy formálja a zsidóság arculatát is. Az ártétegződéshez szükséges, hogy a zsidó lakosság bizonyos arányosságban szétszóródjon az egész ország területén.

— A kivándorlás lehetőségei a minimálisra zsugorodtak. A maramuresi zsidónak itt, ebben az országban kell boldogulnia, — már amennyire ezt a jelzöt használhatjuk... Ez az elem vallásos s csak is olyan helyre huz, ahol vallásos szükségleteit kielégítheti. Ezért vált szükségessé az itteni ortodox érzelmi zsidók csoportba való tömörítése.

Ut a zsidósághoz

Fuchs dr. józan, reális számításokon indul ki. Hogy közreműködtek-e ebben a tö-

mörülési akcióban lelki okok is? Istenem, az ő számára az ortodoxia még mindig nem azt jelenti, amit a maramuresi Crăciunestiből való Itzkovits számára. Ő nem nőtt fel vallásos házban, most tanulja a jiddis nyelvet és az irott héber betűket és (ezt nevetve mondja) ezer szerencse, hogy szombatonként ő áll a szféer-tóra mellé és elnöki hatalmánál fogva ő osztja ki a tisztségeket, mert különben egyszer még ki fogna egy maftit, s akkor kitudódna, hogy milyen gyenge zsidó tudással lehet az ember „ortodox rasekul”. Treiscaun megyében... Dehát ő elsőízben akkor találkozott a zsidósággal, amikor fejbövegűt a zsidósággal, amikor szilárd bástya, gránitszika megbúvó ez a vallásos ortodox keret. Ő úgy érzi, hogy neki több köze van a Borsaról, Moiseiuról és Crăciunestiből idevetődött kis zsidóhoz, mint azokhoz, akik már-már kivették zsidóságukból. A kis maramuresi zsidónál, akinek a zsidósága nem véletlen, aki ezer szállal hozzá van kötve a zsidósághoz, aki a mult és a századok levegőjét hozta ide magával, no igen, ennél a kis zsidónál megtalálja azt a közösséget, amit mások hiába hajszolnak s ő úgy érzi, hogy a csütörtök esti chümes-rasi és a szombat délutáni selesdesz összeköti őt a szélrőzsa minden irányában elszórt zsidó milliókkal és azokkal a mártirokkal, akik máglyahalált haltak zsidóságukért...

Amikor a szombatos üzletből zsidó bolt lesz

Feltesszük a kérdést, mi volt az ugynevezett ortodox megmozdulás előtt? Mászóval, mit jelent az, hogy sft. gheorghieni zsidó hitközség? Előkerül a notesz és a diktálás után a következőket jegyezzük fel:

Kilencven család, szép templom, sakter és kántor. Evi költségvetés 72 ezer lej, nagyrészt a Klingeiféle szövőgyár teremti elő. A gyár vezérigazgatója, a kitünő Montag Imre elnöke a hitközségnek. Van két nőegylet, ortodox és neolog, ez utóbbi végzi a KKL-üritéseket. A Jung Wisonak három tagja van, inaktív. Az átlag snorner „lözung”-ja 2—300 lej, vannak betanult cigánygyermek, akik 20 lejért körülvezetik az illetőt a városban és megmutatják neki a „helyeket”. Az ortodoxok kivétel nélkül megtartják a szombatot, két olyan üzlet van, amely szombaton zár. Kuriozum? Volt egy zsidó család, amely kitért és felvette a szombatos hitet. Ekkor annak rendje és módja szerint szombaton zárva tartották az üzletet. Kétévi „szomszédolás” után ráuntak az új hitre és bűnbánóan visszatértek a zsidóság berkeibe. Azóta, hogy újra zsidók lettek, természetesen nyitva van szombaton a bolt...

Az új gyülekezet szombatja

A következő szombaton megismerkedtem közelebbről a sft. gheorghiei ortodoxokkal. Az ortodoxia: egy szük minjan zsidó, egy nagy szobából álló beszemedressel. Ha valamelyik kimarad, nem foghatnak hozzá az imához. Ezért alapszabályok szerint késésért pónál jár. Ahány pernyi késés, annyi lej pónál. A maramuresi Crăciunestiből való Itzkovits az előimádkozó, a beszemedress az ő lakásával van összekombinálva. Itzkovits visel szakállt, ő énekel a selesdesznél, egyzóval ebben a kis gyülekezetben ő az ugynevezett „sájnér jid”. A szféer-tóra is az Itzkovits tulajdona, ő „lájnló” bene és erre nagyon büszke. Tulajdonképpen

Az élet nem hal meg, csak változik

A világ folyásával és az örök természet hatalmas méretű, titokzatos körforgásával szemben a parányi ember csak akkor nevezheti magát normálisnak és egészségesnek, ha testileg és lelkileg bele tud illeszkedni a külvilág pillanatnyilag adott, de örökliké változó feltételeibe. Az élet tele van titokzatos sággal, amit még eddig kifürkészni senki sem tudott. Valamikor az asztrológiából lett az asztronómia, a csillagjósásból a csillagászat, az alkímából a vegytan, az okkultizmusból a hypnotizmus, majd ebből a psychotherápia — a modern lélekgyógyászat, a fizika, az élettan gyűjtőtárháza, melyeknek ma még világosan meg nem fejtett tényeit már nagyon is döngetik a tudomány igazságai. Ami eddig még mindig rejtély, hézagos és meg nem fejtett, az a léleknek a testre és a testnek a lélekre való kölcsönhatása. Rejtély az, hogy a lélek teszi eleven érzés az elektromosságot és a holt anyagot, rejtélyek az idegek, az érzékszervek, az agy mint a lélek műszere, amellyel a világhoz hozzáfér, rejtély a gondolat, amely az agyban rezgés és az idegek révén, a nyelv révén beszédé válik, rejtély az a bonolyut folyamat, amely az emésztőszervekben végbe megy és az ember egész életfunkciója. Rejtély az a titkos, láthatatlan laboratórium, amely a lélekben az idegengereket feldolgozni és levezetni hivatott. Miként testünk jötte anyagi tápszerinktől függ, ugy idegletünk is a nyugodt lelki kiegyensúlyozottságból táplálkozik. Eppen ezért szükségünk van egy olyan megnyugtató szerre, mint a világhírű Gastro D., amely kimondottan egy a központi, mint a vegetatív idegrendszeren keresztül — azt is mondhatjuk, hogy a lélek vegetatív idegrendszerén keresztül — hat, ami ugy az emésztőszerveinkkel, mint az egész szervezetünkkel szoros kapcsolatban van. Így tökéletesen érthető az a gyönyörű eredmények, amelyek az a gyógyászati számtalan szenvedő emberről kimutatott. A Gastro D. indikált gyomor-, epe-, vese- és májbajoknál, ideges zavaroknál és krónikus álmatlanságnál. X. Y.

ennek a tórnak köszönhető, hogy az imaegyesület három évvel ezelőtt megalakult és hogy Itzkovits családijával ideköltözött. Az ugy volt, hogy ő itt kereste meg a kenyerét a vidéken és amikor megtudták, hogy neki szféer-tórája van és tud imádkozni meg „lájnló”, kezdték kapacitálni, hogy költözzön be Sft. Gheorghiera. Kilitásba helyeztek neki bizonyos anyagi előnyöket is. Itzkovits hajlott a szóra és azóta létezik a sft. gheorghiei ortodoxia.

A kis gyülekezet: Szabó, Neumann, Zweig, Schobel, Itzkovits — s ezzel már majdnem készen is van az egész hitközségi névsor. Érthető, hogy ilyen körülmények között a „rasekul” kell hogy ellásé fával, gyertyával és háromnegyed büdzsével a hitközséget. Most saktert akceptáltak és várják, hogy egy kicsit megizmosodjanak.

Sft. Gheorghien, a zsidóság perifériáján, szombat estefelé összejön egy minjan zsidó, hogy közösen ünnepeljék meg a harmadik lakomat. Az esti félhomályban felhangzanak a „b'ne héchulu” akkordjai és száll a dal a sighthi zsidó ucca, a Nalevki, a Whitecheap-pel, az East-Side, a Calea Văcărești és Rechov Bialik felé, ahol ilyenkor ugyancsak felhangzik a zsidó dal. Ez a kis csoport, mely összesen 42 lelket számol, mely egy olyan helyen kénytelen élni, ahol 13 vegyes házasság van és egy egész minjan mesümed, ugy érzi ilyenkor, hogy a „b'ne héchulu” révén is összekötésbe lép a zsidó néppel, melyhez testtel-lelekkel ragaszkodik.

Egyetlen ember van a kis csoportban, aki a másik táborból jött ide, akit ők szeretnek, mert teljesen össze akar velük forni, akit ők megtettek vezetőnek, akit nem értenek meg a kollégák, látájnerek, barátok, hogy „mindig azokkal a kis maramuresi zsidókkal vesződöl”. A hitközségi életen kívül tanácsadója és istápolója a gyámoltalan kis zsidónak, aki egy számára idegen területre került, mostoha körülmények között idegen környezetbe csöppent...

Schön Dezső

Más fontos elfoglaltság miatt

vevő, vagy társ kerestetik egy régi, jólbevezetett, jólmenő cipőüzlethez

nagyobb transzilvániai városban. Ajánlatok „Biztos egzisztencia” jellegre Kappel Annoncen agentur Sibiu, Str. Mosou 23. címre küldendők.

Colectura Oficiala

és az OFICILOR RURALE P. T. T.

CLUJ, Str. Regina Maria 46. szám. 1937 január 15-i sorsolásoknál a következő nagy és kisebb nyereményeit közli játékosainak:

LEI 250.000 melléksorsjegynél

226.131 S. II. számú sorsjeggyel, az Oficiile Rurale P. T. T. által eladva.

LEI 50.000 anyasorsjegy dupla sorlatban

43.187 S. I. és II. számmal, Cluj, Str. Regina Maria 46 alatti, Transzilvániai Központi Székelye által eladva.

LEI 50.000 melléksorsjegynél

136.728 S. II. számmal, az Oficiile Casei Corpului Didactic, Bucuresti, által

LEI 50.000 melléksorsjegynél

136.728 S. III. számmal, az Oficiile Rurale P. T. T. által valamint számtalan nagy és kisebb nyeremények, az ország minden részeire elosztva.

Több mint hatvanmilliárd értékű arany — fogságban

Leon Blum éppen úgy őrzi az aranyat, mint Laval, vagy Tardieu

Látogatás a Francia Bank földalatti aranyvárában, huszonöt méternyire az ucca szintje alatt

Párizs, január hó. A „Néparcvonal“ kormányának egyes intézkedései ismét a Francia Bankra irányították a figyelmet. Ugyanis Blumék egyrészt Jouhaux Léont, az „Általános Munkásszövetség“ mindenható főtitkárát és társait ültették az igazgatósági tanácsba s módosították a bank százados alapszabályait, késhegyig menő harcot hirdetve a „kétszáz család“, vagyis az eddigi kiváltságos főrézsvényesek ellen, másrészt azonban éppúgy vigyáznak az állannak a bank földalatti termében elhelyezett, hatvan s egynéhány milliárdra „leolvadt“ aranykészletére, mint az előbbi kormányok bármelyike.

Egy látogatás a legendáshírű „acélvárban“ tehát ma is időszerű. Erről álmodozik a legtöbb Párizsban élő újságíró. Csakhogy e becsúszó ábránd megvalósítása jóformán áthidalhatatlan akadályokba ütközik: könnyebb egy tevének átbujni a tű fokán, mint a világsajtó egyik képviselőjének lejutni az arany birodalmába. Már-már magam is letettem róla. Mikor aztán egy szép napon mégis megjött az engedély, alig akartam hinni a szememnek. Dobogó szívvel indultam el az Operanegyed Croix-des-Petits-Champs uccája felé.

Páncéltorony a föld alatt

Négyen várakozunk a földalatti lejárónál: két másik külföldi kartárs, jómagam és a vezetőnek mellénk adott főúr. Ez a főúr kedélyes, pocakos francia: kékszolgalati ruha, aranyzsinóros sapka, hatalmas kulcsosmó, fehér bajusz... Egyszerre még két ur csatlakozik hozzánk. Feketeben vannak, akár egy temetkezési vállalkozás alkalmazottai: kimértek, ünneplésesek, úgy látszik, belső emberek, mert a főúr tiszteletteljesen üdvözli őket.

— Ha úgy tetszik, uraim... (Ki ez a két szótlan, fekete ember?)

Lépcső. Alagsor. Semmi különös, bármelyik muzeum alépitményében láthatrí ilyen elhanyagolt pincéket. Vezetőnk magyaráz: — Ez itt a bak régi kincstára. Ma már nem ide szállítják az aranyat. A hely nem elég biztos, alig hat méter mélyen van...

Az igazi látványosság a pincesor végében kezdődik: akárcsak egy csatahajót járnánk végig, szabályos páncéltoronyba lépünk: „La tourelle B.“ Villanyfény, óles acélfalak, középpont kettősjárú vaslépcső öl körül egy hatalmas acélfelvonót, amely éles csengőjelzés közben siklik velünk lefelé. A levegő fülledtebb: huszonöt méternyire vagyunk az ucca szintje alatt.

— Tessék kiszállni.

Tágas, páncéllal bélelt folyosó. Kemény sziklába vájták. Semmi zaj, csak a levegőszivattyú tompa bugása kísér tovább. A falakon tűzifecskendők, jelzőkészülékek, telefonok. Kanyarodik a galéria, örök itt is, ott is, kulcsosmókkal, kék ruhában.

Ajtó előtt állunk. Nyitva van: méternyi vastag acéltömeg, nyolcezer kilót nyom. Kulcslyuka, zárjárja avatatlan szemnek láthatatlan. Alig megyünk át rajta, keskeny járaton kell átbortorkálnunk, vigyázva, hogy el ne botoljunk az előttünk ki-gyózó sínparban.

— Hat méter vastag vasbetonfalon megyünk át — hadarja vezetőnk. — Riadó esetén a villanyerővel mozdított alváz egy acéllal pántolt, tizenkét tonnás vasbetontömböt tol be ide, légmentesen eltorlaszolja ezt az aranytermekhez vezető egyetlen utat.

A fal nyílásán kibujva, még egy rácskaput nyitnak előttünk s végre... megérkeztünk.

Fogságban az arany!

„Ez már igen“, — sóhajtottam. Ismerem a római katakombákat, Európa legrégibb „körüljárós“ kriptáját a clermond-ferrandi Notre-Dame-du-Port-ban, a Tower földalatti részét, a Louvre „Fülöp Ágost“ termét tizennégy méterrel a Mona Lisa alatt, végigcsónakáztam a párizsi

csatornahálózaton — de mi ez a lucskos, dohos, penészes, kísérteties alvilág ehhez az óriás, hideg fényben szikrázó, tiszta, sima acélteremhez képest (boltozatát hétszázötven vasbetonoszlop tartja), amely most feltárja előttem az emberiség egyik legdusabb aranykészletét!

A természet újabb rácsfalak kisebb helyiségekre osztják. Olyan az egész, mint valami nagyon modern fegyház. Az Arany Sing-Singje. (Mit véthetett az arany?) Táblákon számok: Salle 1, Salle 2, Salle 3. Az első acélszoba falai mentén nyitott, de rácsfalal ellátott vasszekrények polcain sárgás téglahalmazok sorakoznak sűrűn egymás mellett: ez az aranytömbök osztálya. Minden ilyen aranytégla súlya 12 és fél kiló, értéke 270.000 frank; szekrényenként körülbelül hatszázmilliónyi vagyont őriznek.

Két fekete ruhás kísérem intésére (velünk most se beszélnek, csak mosolyognak, legfeljebb egymással váltva pár halk szót) az egyik ór sorra adogatja ki az aranytömböket. Vezetőnk megmutatja rajtuk a lajstromszámot és a különböző országok bélyegzőit: hol egy maharadza pecsétjegye villan elő, hol a régi Spanyolország vagy a cári Oroszország címere, hol a brit korona, hol a németalföldi kardinális, hol az Egyesült Államok sasmadara a nappal, hol Brazília csillaga... Ilyen

heraldikai gyűjteményhez se volt még szerencsém életemben!

Tovább... A következő helyiség páncélszekrényeiben többmilliónyi bankjegyet őriznek ezres vagy ötszáz kötegekben és ugyancsak millárdokra rugó vert aranyat: a mostani husz és száz aranyfrankosokkal békésen megférnek a Napkirály, Napoleon, Lajos, Fülöp és a II. Birodalom (III. Napoleon) aranyai...

Belemarkolok az elem tartott acélládákába. A kezem telemerem arannyal, a magasba emelve visszapergetem őket, hűvös tapintásukat, kemény csengésüket élvezve... Majd bevezetnek a páncélszobákba. Vannak köztük akkorák, a páncélszobák egy mai „lakással“: évi 40.000 frankért bárki kibérelhet egyet képgyűjteménye, értékes butorai, szőrméi, drágaköveit vagy egyéb kincsei részére. És sok a bér-lő, alig akad üres páncélszoba...

A vár felkészült az ostromra...

Megyünk vissza a bejárat felé. Sápadt lehetek, mert az egyik ór udvariasan így szól hozzám:

— Csak nincsen rosszul, uram?
— Dehogyan is, köszönöm... — És felhasználva a jó alkalmat: — Mondja, nem furcsa érzés állandóan arany között élni, aranyat kezelni?

Ugy elcsodálkozik, mint a gyógyszerész, akitől azt kérdezik, nem érzí-e magát

Kivándorlásra akarják kényszeríteni a zsidókat a lengyel politikusok

Heves zsidó-vita a lengyel sejmben

Varsó, január 16. A lengyel sejm költségvetésének tárgyalása során — mint már röviden jelentettük — a lengyelországi zsidókérdés is újabb heves vita tárgyát képezte. A külügyminisztérium költségvetésének vitájában Beck külügyminiszter is felszólalt és külpolitikai expozétát tartott. Ebben az expozében rámutatott azokra az erőfeszítésekre, amelyeket a lengyel kormány a Népszövetségnél és a különböző hatalmaknál, különösen az angol külügyminisztériumnál tett annak érdekében, hogy teremtsenek új kivándorlási területeket a fölös lakosság számára s különösen a lengyelországi zsidók befogadására. Beck külügyminiszter azon reményének adott kifejezést, hogy a jövőben ben sikerülni fog kielégíteni Lengyelország ezirányú kívánásait és megoldást találni a gyarmati kérdésben.

A külügyi expozétát követő vitában a szónokok legnagyobb része szinte kizárólag a zsidókérdéssel foglalkozott. Nemcsak a a jobboldali szélsőségesek, hanem a kormánypart egyes képviselői is, „energikus politikát“ követeltek a zsidók ellen, akiket — ugymond — kivándorlásra kell szorítani. A zsidók teljes kirekesztését követelték az állami életből.

Birobidzsán és Palesztina

Walenski képviselő, a költségvetési bizottság előadója, beszédében többek között a következőket mondotta:

— A lengyel kormány nemzetközi relációban megragadta az iniciatívát a zsidó kivándorlás kérdésének szabályozására. A lengyel kormány a legnagyobb figyelemmel kíséri a palesztinai zsidó bevándorlás kérdésének alakulását és támogatja a zsidó szövetségek minden akcióját, amelynek az a célja, hogy bevándorlási területeket teremtsen a zsidók számára. A zsidó lakosság körében egyre nagyobb méreteket ölt az emigrációs mozgalom. A szovjetkormány azon terve, hogy az Oroszországon kívül élő zsidók számára is centrumot teremtsen Birobidzsánban, mindeddig nem valósult meg. A cio-

nisták viszont nem honorálják eléggé annak szükségességét, hogy Palesztinán kívül is bevándorlási területeket kell találni a zsidók számára. Ezáltal komplikálódik egy a Palesztina-kérdés, mint a lengyelországi zsidó kivándorlás problémája is. Elvárhatnánk, hogy a lengyel kormány azon ígéretét, hogy támogatni fogja a zsidók minden olyan törekvését, amelyek bevándorlási területek megnyitására irányulnak, őszinte igyekezetnek tekintsék a a lengyelországi zsidókérdés megoldására. A vita során Budzinski képviselő is felszólalt, akit mint ismeretes, párbajra hívtak ki a zsidó frontarcosok, mert sértő szavakkal illette a sejmben a háborúban elesett zsidó hősokeket, de kitért a párbaj elől. Budzinski ezt alkalommal is antiszemita kirohanást rendezett a zsidók ellen és azoknak a lengyel közéletből való teljes kitaszítását követelte.

Mi a célja a lengyel „emigrációs“ politikának?

Minzberg agudista zsidó képviselő felszólította a kormányt, hogy világosan definálja, „emigrációs“ politikáját. Nyersanyag forrásokat keres Lengyelország, hogy az ország gazdaságát lakosainak javára fellendítse, vagy pedig csak gyarmatokat keres a zsidók leépítésére? Erre a kérdésre kérünk választ Beck külügyminiszterrel. Gondolja a külügyminiszter, hogy a zsidókat angrobán, vagy detailban, áruként lehet exportálni? (Közbevitások: Inkább angrobán.) Megállapítom, hogy nemcsak a cionizmus, hanem az egész zsidóság nemzeti otthon akar teremteni Palesztinában és csak Palesztinában. Minden más koloniális koncepció, amelyben az zsidók részéről indul ki, egyéni jellegű. Lengyelország boldog lehet, hogy annyi zsidója van, mert a zsidók a nyugalom elemei és mindig készek Lengyelország boldogulását elősegíteni.

A zsidók „bűne“

Szyoda képviselő: Tiltakozom a mód ellen, ahogyan támadják itt a nemzeti tö-

kényelmetlenül a patikájában felhalmozott mérgek között.

— Már, hogy volna furcsa?... Csak olyan foglalkozás ez, mint a többi. Megszokja az ember... Kicsit unalmas, ennyi az egész.

Most az aranyraktárt körülutató folyosón, az ugynevezett „chemin de ronde“-on halad társaságunk. (Még mindig kísér a két fekete ember.) Itt éjjel-nappal örök és tüzoltók cirkálnak, az ötméterenként elhelyezett kéménykilásokon bármikor benézhetnek a terembe. Újabb meglepetés: konyhák (aranyőrés közben se jó éhenhalni!), hálótermek, élelmiszerraktárak, villanyfejlesztő dinamók, oxigéntartályok, vízvezeték és telefonközpont. (Van fegyver és löszertár is, de ezt... nem mutatták meg.) Vár ez, a szó szoros értelmében, bevehetetlen, modern vár, amelynek tervezői számoltak minden eshetőséggel. A „védősereg“ — vagy százötven ember — veszély esetén a sziklába vájt páncéltornyok, az áthatolhatatlan acél- és betonfalak mögött hónapokig dacolhat háborúval és forradalommal, tüzzel és vízzel, repülőbombákkal és robbantóaknákkal... Egyébként egy titkos vészkijárat áll a vadók rendelkezésére, hogy honnét nyilik és hová vezet, ezt ő is csak az utolsó pillanatban tudná meg.

A „Tourelle B.“ felé visszamenet észreveszem, hogy a két fekete ember eltűnt. Míg társaimmal elbámészkodtunk e tökéletes várrendszer részletein, ők „feltűnés nélkül“ távoztak. Most már igazán megszeretném tudni, mit kerestek itt?

Vezetőnk megütődve néz rám: — Hát nem tetszett hallani, hogy az aranyraktárba senki, még a bank kormányzója se jöhet le a főpénztár és az ellenőrzsés két magasrangú tisztviselője nélkül? Ma éppen ez a két ur volt „inspekció.“ P. H.

rekvéseket a zsidó uzsoráskodás leküzdésére, az állami élet minden területén. Minsberg azt mondta, hogy Lengyelországban azért van nyugalom, mert itt sok zsidó él. En azonban azt mondom: Nem! Nyugalom Olaszországban és Németországban uralkodik, ahol korlátok közé szorították a zsidókat. Spanyolországban és Franciaországban azonban testvérgyilkosságoknak vagyunk a tanui. Ezért a zsidók a bűnösök.

Ha csak 50.000 zsidó élne Lengyelországban

Miedzinski, a sejm alenőke is feltűnéskeltő antiszemita beszédet tartott. A zsidók nálunk — mondta — kompakt tömegekben élnek. Óriási mértékben szaporodnak és utódaik számára nincs több hely Lengyelországban. A zsidók gazdasági jövője Lengyelországban sokkal kritikusabb, mint politikai jövőjük. A lengyel népnek nincsenek erkölcsi kötelezettségei a zsidókkal szemben. A cári Oroszország zsidó telepítési rajonná tette Lengyelországot. Ezen változtatnunk kell. A lengyel kormány csak logikusan jár el, amikor területeket keres, ahová a zsidó emigránsokat irányíthatja. Az etika és a kultúra érveinek itt semmi helye nincs. Nem volna semmi kifogásunk a zsidók ellen, ha 50 ezer volna a számuk, de hárommillió zsidót nem tudunk elviselni.

Beck külügyminiszter válaszában szó nélkül hagyta az antiszemita felszólalások durva támadásait és megint csak a kivándorlási kérdéstről beszélt. A lengyel külügyminisztérium — mondta — többször interviuált az angol kormánynál a Palesztinába való bevándorlás megkönnyítése érdekében. Lengyelországban általános emigrációs szükség áll fenn. A falvakon a parasztok, a városokban a zsidók túlnépesedéssel állunk szemben. Senki sem láthat rossz szándékot a kormány azon törekvéseiben, hogy lehetőséget teremtsen az emberfölség levezetésére. A kivándorlás kérdése nem lehet csupán a zsidó nemzeti ambíció problémája: társadalmi és gazdasági kérdés ez, amelyet teljes méreteiben kell felfogni. Jól tudjuk, hogy Palesztina befogadóképessége korlátozott és ezért is szükséges a kérdés szélesebb platformra helyezni. Ami pedig a külügyminisztérium zsidó tisztviselőit illeti, ki kell jelentenem, hogy nem nemzetiségük, hanem érdemeik szerint értékeltem a tisztviselők munkáját. Különben is a külügyminisztérium tisztviselőinek mindössze 1.9 százalékát képezik a zsidók.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Banati levél —

Timisoara, január 16. (Az Uj Kelet tud.) Két szembetűnő jelenséggel találkozunk ezidő szerint uton-útfélen. Az egyik: a detalista tele van panaszai és a lehető leg-sötétebben rajzolja maga elé a holnapi lehetőségeket. Valóban: nincs is mostanság, január első felében fogalom, üzlet s ennek velejárójaként: bevétel. A másik jelenség: a gyáros, valamint az angrosszista, tele van bizakodással s a holnapi perspektivákat a legoptimistább színekben rajzolja maga elé. Értendő is: a decemberi szezon jó volt s az inkasszó most minden zökkenő nélkül, simán bonyolódik le. Viszont a tavaszi rendelések körül sincsen baj — az áru, mindennemű áru iránt még a decemberi szezonnál is fokozottabb érdeklődés nyilvánul meg.

A bankok üzleti felkészülődése

A bankok működésében, üzleti tevékenységében december végén és január első napjaiban szokásos évvégi, illetőleg évelejei munkaszünet állott be. Ez a helyzet ezen a héten már gyökeres változást ígér, — ille-tőleg a vezető banati pénzintézetek komolyan mérlegelik a jó üzleti lehetőségeket s ezeknek kiaknázására minden szükséges tö-rést rendelkezésre bocsátanak.

Egyébként a banati bankok esetében állandó tőke, illetőleg betétszaporulatról számolhatunk be. Ez viszont a lej nemzetközi helyzetének megszilárdulásával és nem utol-sorban az aktivan záródó kereskedelmi mérlegünkkel áll szoros összefüggésben. Vagyis: a polgárság bizik a lejben s ezen keresztül a pénzintézetekben.

A betét formájában állandóan felszaporodó pénzek lehetővé tették az idén, illetőleg már az év elején a bankoknak, hogy szá-mos új folyószámla és tárcaváltó hitelekkel állapítsanak meg. Vagyis: a pénzintézetek az idén a klientúra kibővítésének jelszavával kezdtek meg üzleti aktivitásukat.

Bankkörökben a realitásoknak megfelelően megállapítják ezzel szemben, hogy a kompenzációs üzletek az utóbbi időben igen nagy mértékben csökkentek. Ez a körülmény, természetesen, magával hozza, hogy a deviza üzletek is mérsékeltabb keretek között bonyolódhatnak le.

Optimista hangulat uralja a textil-piacot

A textiltipiacról kapott hírekkel kapcsolatosan két fontos momentumot kell szem-előtt tartanunk. Az egyik: nincs nyersanyag-hiány, a másik: a gyárak teljes üzemmel dolgoznak. Ez a két momentum, természetesen, érethető módon felfokozza az üzleti és vállalkozó kedvet az egész vonalon.

A nyersanyag beszerzése körül egyedül Ausztriával nem tisztázódott még a hely-zet. Románia ugyanis, mint ismeretes, fel-mondotta az Ausztriával hónapokkal ezelőtt kötött kliring-egyezményt és mindaddig, míg itt a két kormány valamely megállapo-dás: a nem jut, Ausztria nem igen szállít árut Romániának. Ez a körülmény azonban ezúttal semmilyen komplikációkat nem idéz elő, mivel Csehszlovákia és újabban Olaszország is elegendő nyersanyaggal tudja ellátni az itteni piacot. Valószínűleg ez az oka annak is, hogy a román kormány ez-úttal nem igen siet az Ausztriával kötendő egyezmény perfektálására.

Egyébként a piac, legalább banati relá-ciókban, igen egészséges s az áru plasziro-zisa prima helyeken nem okoz nagyobb problémákat. A gyárak természetesen meg-felelően teljes üzemmel dolgoznak.

A gabonapiac hírei

A gabonapiac az utóbbi napokban — a korábbi szilárd tendenciával ellentétben — bizonyos lanyhaság észlelhető. Természe-ten, ez a lanyhaság ezidő szerint semmilyen komolyabb konzekvenciát nem von maga után: semmi körülmények között sem kell tartani komolyabbnévű áreséstől.

A mostani ugynevezett szélcsend a buza-piacon komoly megindokolást talált abban a körülményben, hogy január közepéig kül-önösen brailai vonatkozásokban szünetel a hajóforgalom. De szünetel az áru, tehát a tengeri és buza-szállítás általában az egész dunai szakaszon. Január 15-ike után, ha köz-ben nem állanak be nem várt fagyok s a Duna vize sem csökken olyan mértékben, hogy hajók egyáltalán ne közlekedhessenek

rajta — minden bizonnyal újból szilárdulni fog a belföldi gabonapiac. A mai lanyha szit-uációhoz, természetesen az is hozzájárult, hogy a kormány a buza kiviteli prémiumát újabban — január elsejétől 500 és 375 lejre csökkentette vagononként.

Szakkörökben változatlanul bíznak a buza árának tartósságában. Rámutatnak többek között arra, hogy az 1936—37-es termés-estendőben egyedül európai viszonylatokban Svájc, Belgium, Dánia, Németország, Ausztria, Hollandia, Anglia, Svédország, Norvégia, továbbá Francia-, Olasz-, valamint Spanyolország számít gabonaimportáló ál-lamnak. Az utóbbi három csak az idén lépett be a komolyabb importraszoruló országok so-rába. Ezek ugyanis eddig majdnem annyit termeltek, amennyi elegendőnek bizonyult a belföldi szükségletek fedezésére. Az idén azonban mind a három országban rossz volt a termés s ez a körülmény már egy-magában is biztosítja többek között a román buzának az érték stabilizálódását.

Fontos egyébként még megemlíteni azt is, hogy Franciaország például ezideig még nem is jelent meg a piacon vásárlóként. Azaz: csak most készül fel nagyobb buza-tételek lekötésére. Franciaországnak a piacon való megjelenése viszont igen közelről érdekli Romániát. Franciaország ugyanis a román piacot igen nagymértékben favo-rizálja, ami egyébként kitünik abból is, hogy példának okáért 1936-ban 26 millió franknyi összeggel nagyobb tengeri vásá-rásokat eszközölt Romániában, mint egy év-el ezelőtt.

Gabonapiac: A piacot átmeneti lanyhaság dominálja. Itten egyébként a következő árakat jegyzik: 78 kilós buza 435, 79—80-as 440, tengeri 220—225, zab 265, takarmány-árpa 320, tavaszi árpa 340, muharmag 400, naprafőgő 440, tökmag 680, cirok 215, vala-mint lőhere 2500 lej mázsánként.

Lisztipiac: A lisztipiac az utóbbi napokban mintha kissé felélénkült volna. Az árak a következők: nullás liszt nagymalmi 860, ille-tőleg kismalmi 870, továbbá 4-es 780—790,

Estélyi ruhák

részére

„GALLIA” ma rendkívül gazdag választékkal rendelkezik ujdonságokban

LAME-SELYMEK, sima, brokát és imprimék, CIRE, sima és lakkal, arannyal és ezüsttel, VELOUR-CHIFFON, sima és átszőve „fantaisie”, TULL „fantaisie” bál ruhák részére, stb., stb., stb.

GALLIA

CLUJ.

Str. Gen. Neculcea No. 2.

BRASOV,
Piata Libertatii 3.

SIBIU,
Str. Regina Maria 7.

5-ös 740—750, 6-os 680—690, valamint korpa 270—275 lej mázsánként zsákkal együtt.

Arhullámzás a börpiacon

A nyersbörpiacon az utóbbi időben — kü-lönösen december végén — érezhetően csök-kent a kereslet. Különösen áll ez a megállapítás belföldi viszonylatokban. A belföldi termelők, ugylátszik, ezidő szerint még ko-moly készletek felett rendelkeznek korábbi időkből. Az ugynevezett áruvásárlási csök-kenés mégsem idézett elő ármorzsolódást, mivel komoly nyersbörkészleteket Orosz-ország vett át az utóbbi napokban a román piacról.

A román bőrgyárak különben teljes üzem-mel dolgoznak s ez a körülmény megnyug-tatóan hat a piaci árak további kialakulásá-ra. Helyesebben: számolnak azzal, hogy a belföldi termelők is rövidesen komoly vásá-rásokat fognak eszközölni a nyersbőr-áru piacon.

A készbőr-áru piacon rövid ideig tartó szél-csend után most újból felélénkült a forgal-mom. Ez a körülmény komolyan feljavította a talptermékeket, illetőleg most már az egész vonalon áremelkedő tendenciát észlel-hetünk.

f. m.

Royal slágermozgó

Ma, vasárnap utoljára:

Az éjféle mars

A legnagyobb háborús film. A főszerepekben 3 nagy sztár: WARNER BAX-TER, FREDRIC MARCH, LIONEL BARRYMORE.

Délelőtt 11.20 órakor olcsó matinéelőadás

Holnap, hétfőtől:

Sport és szerelem

A legszebb sportfilm. Gyönyörű tiroli sí-és tájfelvételekkel. PAUL KELLER hí-res regénye után. — Főszerepekben:

HANSI KNOTECH és VICTOR STAAL.

SZÍNHÁZ-FILM

A színház jövő hete

A színház heti műsorát átnézve, meg-állapítható, hogy a jövő héten két igen érdekes esemény lesz.

Kedden este Lehár Ferenc legszebb nagy operettje, már az egész világon is-mert és sok nyelven játszott *Mosoly or-szága* kerül színre. A nagyszerű operett-nek különös érdekességet kölcsönöz az, hogy Szu Cseng herceg gyönyörű ének-számaival ezuttal vendégművész éneklj, Gari Gyula, aki a színház szilveszteri ka-baréján két operária eléneklésével tünt fel és nyerte meg a színházlátogató kö-zönség tetszését, eredetiben fogja éne-kelni az igen magas tenor partit. Az elő-adás közönsége minden jel szerint egy nagy ivelésű énekes karrier első komoly állomásának lesz tanuja. Gari Gyula part-neri Solymosán Magda, Stefanidesz III, Tompa Sándor, Csóka József, Deésy Jenő, Fülöp Sándor lesznek.

Szerdán este a közönség köréből érke-zett számos kérésnek engedve, a színház új, de ebben a ciklusban utoljára műsor-ra tüzte Gorki, Maxim mélyhatású szin-művét, az *Ejjeli menedékhelyet*.

Csütörtökön este operett-bemutató lesz. Aszlányi ároly, Fényes, Szabolcs és Har-

math Imre Sok hü-hó Emmiért című hal-latlanul mulatságos, Budapesten Szűcs Lászlónak, a nálunk is jól ismert, kitűnő énekesnek színházában az operett Dajka Margittal és Szűcs Lászlóval eddig több, mint 75-ször került színpadra. Nálunk Gróf László rendezésében és a legjobb sze-reposztásban kerül a Sok hü-hó Emmiért bemutatásra. Solymosán Magda játsza Margit szerepét, míg Szűcs László szere-pében Jenei János fogjuk látni. A többi Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Csóka Jó-zsef, Deésy Jenő, Lantos Béla lesznek.

Az operett kiállítására is teljesen új lesz s így minden remény megvan arra, hogy a Sok hü-hó Emmiért nálunk is hamarosan jubilálni fog. Egyelőre csütörtöktől vasárnapig van minden este műsoron a Sok hü-hó Emmiért.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 3: 101 Alhambra Melody. (A bucaresti Alhambra revü-társulat vendégjátéka.)

d. u. 6: Harangvirág.

este fél 10: 101 Alhambra Melody.

Hétfő fél 9: Harangvirág. (Rendes bérlet.)

Kedd fél 9: A mosoly országa. (Gári Gyula tenorista első fellépése. Solymosán Magda, Stefanidesz III, Miklósy Margit, Csóka József, Tompa Sándor, Deésy Jenő, Fülöp Sándor fellépésével. Bérlet-szünetben. Rendes helyárakkal.)

Szerda fél 9: Éjjeli menedékhely.

Csütörtök fél 9: Sok hü-hó Emmiért. (Aszlányi Károly, Fényes, Szabolcs és Harmath Imre legújabb operettje. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Solymosán Magda, Sándor Stefi, Stefanidesz III, Jenei János, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Csóka József, Deésy Jenő, Lantos Béla. Premier-bérlet.)

Péntek fél 9: Sok hü-hó Emmiért. (Rendes bérlet.)

Szombat d. u. 3: Lengyelvér. (Ifjúsági előadás, olcsó helyárakkal.)

Szombat este 9: Sok hü-hó Emmiért. (Harmadszor.)

Vasárnap d. u. 3: A virágzó asszony. (A nagyszerű vigjáték első olcsó hely-áras előadása.)

Vasárnap d. u. 6: Eső után köpönyeg.

Vasárnap este 9: Sok hü-hó Emmiért.

ROMÁN OPERA MŰSORA

Vasárnap, január 17 (matiné): Cárévis.

Vasárnap, január 17 (este): Nebántsvirág.

Hétfő, január 18: Szimfonikus hangverseny („Gh. Dima”).

Szerda, január 20: Bohémélet. (Katona Gyula tenorral.)

Péntek, január 22: Rigoletto. (Katona Gyula tenorral.)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Délelőtt 11.20 órakor olcsó matinéelőadás.

Ma, vasárnap utoljára: Az éjféle mars. A legnagyobb háborús film. Főszerepekben: Warner Baxter, Fredric March és Lionel Barrymore.

Holnap, hétfőtől premier: Sport és szerelem. A legszebb sportfilm gyönyörű sí-jelenetekkel. Paul Keller regénye után. Fősz.: Hansi Knoteck és Victor Staal.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

3 film román és magyar feliratokkal: I. A sárga ördög. (Charlie Chan Párizsban). A kínai detektív legújabb kalandja. Warner Oland. II. Szeress engem. Grace Moore legújabb, legszebb filmje. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

Hétfőtől: Pompás műsor! Román és magyar feliratokkal. I. Megtaláltam a feleségem. Vigjáték. Claudette Colbert. II. A nagy fiórt. Slágerfilm. Elissa Landy, Adolpho Menjou. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

Dr. Bihari Miklós

bőr-, nemi betegségek szakorvosa
BUCURESTI, Bulv. I. C. Bratianu 9.
(scara B.) III. em. Rendel: 10—1;
4—8-ig. Telefon: 41989.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Autókirándulás a madridi védőcsapatok hadállásain keresztül

Madridot csak úgy lehet elfoglalni, ha előbb teljesen elpusztítják a várost. A spanyol forradalom Verdunja

Madrid, január 16. Engedélyt kaptam a védelmi bizottságtól arra, hogy meglátogatassam a város előtt húzódó lövészárkokat. Korán reggel szállók be a tisztai autóba és szédületes tempóban száguldunk ki a városból a front felé. Minél közelebb érünk a harcok helyéhez, anélkül emlékeztet a kép világháborús emlékeimre: minden ucca, minden ház erőd, az egyik védelmi vonal a másikat követi.

Az ezen a szakaszon küzdő nemzetközi hadoszlop megbizottja hozzám fordul:

— Senki sem tör át ezen a védelmi rendszeren.

Aki Madridot be akarja venni, a földdel kell azt egyenlővé tennie és be kell vallonom, hogy a felkelők a legjobb úton haladnak afelé, hogy a világ egyik legszebb városát rombadöntsék.

Szőnyű, rettenetes kép tárul elénk a Cuatro Caminos munkásnegyed környékén. Légi bombázástól összerombolt házak, egyik-másik egészen bizarrul fest: a bombázás nem rombolta teljesen össze, csak a tetejét vitte el, különben ép. Nagyon sok helyen még a holtakat (az elmúlt napok bombázásának áldozatait) sem tudták eltakarítani, ott fekszenek a házak előtt húzódó árkokban. Azóta ugyanis előnyomultak a védőcsapatok.

A felkelők lőtávolán belül

— Most már az ellenség lőtávolán belül vagyunk — figyelmeztet kísérőm —, de ebben a pillanatban nyugalom van.

Szédületes iramban robot az autó. Kérdő tekintettel fordulok hozzá.

Igen, ha ilyen iramban megyünk, mint most: 90 kilométeres sebességgel, csaknem lehetetlen, hogy eltaláljanak. Fent a dombon a kormánycsapatok tüzésége van beásva, ugyiszólván az egész vidéket ellenőrizni tudjuk onnan. A szemben levő emelkedésen már a felkelők állásai vannak — feleli.

Az országot csodálatos módon sértetlen maradt, jobbról-balra gránátölcéserek tátonagának, közeledünk az egyetemi város felé. A megbízott az előtünk levő házra mutat:

Ezekben az épületekben húzódnak meg a mi embereink, az épületek előtt a Manzanares folyó, odaát a felkelők. Ami a két vonal között van, a spanyol Verdum: Madrid és ennek a folyónak a partjainál véreznék el hiába most már csaknem hét hét óta Franco emberei. A folyó magas, sziklás partjai ugyiszólván teljesen lehetetlenné teszik az átkelést, útegeink pontosan be vannak löve az összes veszedelmesebb pontokra, úgyhogy itten hiába próbálkoznak a felkelők.

Madrid vizellátása biztosítva van

Közeledünk az egyetemi városhoz. Közben elmondja kísérőm, hogy a kormánycsapatok védelmi vonalait Madrid körül félkör, vagyis inkább parabolaszerűen vonulnak. A parabola délnyugati irányból szalad északnyugat felé, csucaa az egyetemi városrész környékén fekszik. Északnyugaton a Sierra Guadarrama jelenti a kormánycsapatok Madridot védő állásainak második szakaszát, a hegyekben kitünően kiépített állásaik vannak.

Egyáltalában nem igaz, hogy a város vizellátása Franco kezében van, mert minden eddigi kísérlete a vízvezeték forrásainak összerombolására eredménytelen maradt.

Befutottunk a nemzetközi hadoszlop fő-

Uj Stefan Zweig: **Harc egy gondolat körül.** Castille és Calvin, világszenzáció, mint minden Stefan Zweig könyv. (Pld. Rotterdami E. st. stb.) Calvinról szól, de a mai korról is. 132 lej mindenütt, vagy Lepagenál Cluj. Kérje Rózsavölgyi új teljes jegyzékét.

Égészsége és idegei veszélyben forognak!

Az egyedülálló, különleges minőségű „PRIMEROS BRILLIANT”-ot, a modern higiénia legnagyobb sikerét nem árusítja más márká. Ezért csak a valódi, eredeti Primeros gumit követelje.

parancsnokságához. Eppen most érkezett meg egy női küldöttség, hogy élelmiszert és ruhát adjanak a lövészárkokban harcoló csapatok részére. Amikor köszöntünk, hogy a városba visszainduló teherautókkal hazatérjünk, dél felől repülőgépzugást hallunk: a néprontcsapatok több repülősztaga érke-

zett, hogy bombatüz alá vegye a felkelők állásait.

A város felé rohan az autónk és amint távolodunk a fronttól, egyre erősödő géppuskaropogás, ágyutüz és bombarobbanások zaja adja ennek a látogatásnak befejező akkordjait. (n. sz.)

Huszfokos hideg Bucovinában

Két halálos áldozata van már a fagnak

Bucuresti, január 16. Négy nap óta szakadatlanul dühöng a hóvihár a tengerpartvidéken és a Duna völgyében. Az utas szállító hajók hatalmas késésekkel közlekednek. A hőmérő egyre lejjebb süllyed. Tegnap Brailában 12 fokot mértek. A Duna felső folyásánál megjelentek az első jégtáblák. A Deltában az összes mocsarak befagytak. A Macin-csatornát eltorlaszolta a jég. Cerna-Vodánál vastag jégréteg fedi a Dunát.

Iasi vidékén tegnap 15 fok hideg volt.

Chisináuban a fagnak halálos áldozata is volt Vasile Dumturu 34 éves munkás személyében.

Egész Bucovinában, főleg Cernăuți környékén 20 fokos hideget mértek. A Prut és a többi bukovinai folyók teljesen befagytak. Cernăuți-ban halálos baleset történt. Egy Geller nevű kereskedő elcsuszott a fagyos járdán és olyan szerencsétlenül esett, hogy koponyaalapú törést szenvedett és meghalt.

Vizet pénzért venni!?

Ugyan, ugyan, hisz az ingyen van. Természetesen, de csak ott, ahol sok a víz. Ha nem fedi a szükségletet, már fizetni kell érte, mint például távolra költés. Mint ahogyan általában minden olcsó, amiből sok van, hát még, ha olyan jó is mint az izletes reggeli készítéséhez szükséges kávészerek. Tehát

Kathreiner és Franck
 éppen a mai nehéz időkben ajánlatos!

A medikus-sztrájk megszűnt, de hétfőn kirobbanhat az általános sztrájk

A diákvezérek nincsenek megelégedve az egyetemi tanács döntésével

Cluj, január 16. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban jelentettük, hogy a sztrájkoló orvostanhallgatók a szombat délelőtt 11 óra összehívott egyetemi tanács döntésétől tették függővé, hogy abbahagyják-e a sztrájkot, mivel a rektorátusi hivatal állítólag kilátásba helyezte úgy az egyes fakultások diákegyesületi elnökeinek, mint a Petru Maior elnökének, hogy igyekezni fognak eleget tenni a sztrájkoló diákság kívánásainak abban az esetben, ha az orvosi fakultás hallgatói ismét felveszik a munkát. Az orvosi fakultás diákjai szombat reggel 9 órakor gyűlést tartottak egyesületük helyiségében, ahol kimondották, hogy feladják a sztrájkot és hétfőn reggel megjelennek az előadásokon.

Az egyetemi tanács délelőtt 10 órakor ült össze a rektorátusi hivatalban, ahol Stefanescu Goanga rektor elnökletével megkezdtek a tárgyalásokat. A tárgyalások délután két órakor értek véget, amikor Stefanescu Goanga rektor a következőket jelentette ki az újságírók előtt:

Már a reggeli órákban értesültünk arról, hogy az orvostanhallgatók feladták a sztrájkot. Ennek tudatában folytattuk le a tárgyalásokat és reméljük, hogy végül békés megegyezés fejezi be a több, mint egy hónap óta tartó sztrájkot.

Az egyetemi tanács többek között hozzájárult ahhoz — mondotta továbbá

rektor — hogy a jelenlegi egyetemi év orvosszigorlóit ne fizessenek 1500 lej beíratási díjat abban az esetben, ha legutóbbi vizsgájukat sikeresen tették le. Ami a diákvezérek büntetését illeti, — jelentette ki Stefanescu Goanga rektor, — az egyetemi tanácsnak nem volt módjában foglalkozni a kérdéssel, tekintettel arra, hogy ez az orvosi fakultás dekanatusának hatáskörébe tartozik.

Az egyetem folyosóin türelmetlenül várakozó diákok elégedetlenül vették tudomásul a rektor közlését, annál is inkább, mert Stefanescu Goanga rektor kijelentette a diákság előtt, hogy semmiféle konkrét ígéretet nem tett a diákvezéreknek. A rektor közlésének vétele után ismét összegyűltek a Petru Maior diákegyesület tagjai és izgatott hangulatban tárgyalták az egyetemi tanács határozatát. Hangsúlyozták, hogy elégedetlenek a döntéssel és ha az egyetemi tanács nem változtat elhatározásán, kikerülhetetlen a diákság általános sztrájkja.

Igy egyelőre bizonytalan, hogy az orvos tanhallgatók megtartják-e ígéretüket és hétfőn reggel megjelennek-e az előadásokon. A helyzet pillanatnyilag elmérgesedett, a diákság körében nyomott hangulat uralkodik és ha az egyetemi tanács megmarad álláspontja mellett, úgy kikerülhetetlennek látszik az általános sztrájk kitörése.

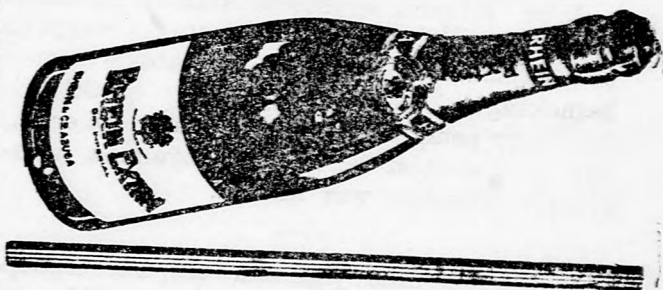
Egy gesztus...

ha szép mindig megbecsült.

Van egy barátja, egy ismerőse, feljebbvalója és tanújelét akarja adni szimpátiájának és csodálatának. Szokás szerint ajándékot küld neki. De melyik az az ajándék, amely tökéletesen kielégíti, amely mindenkor örömmel sáti el a megajándékozottat?

A híres RHEIN ház megadja Önnek a lehetőséget, hogy ne kelljen fejét sokáig törnie, ha figyelmes akar lenni valakivel szemben. Ajándékozzon RHEIN pezsgőt! Ezzel sikerülni fog Önnek mindenütt a legjobb benyomást keltenie. Ha ajándékoz, tartson a divattal, a szokásokkal: ajándékozzon néhány üveg RHEIN EXTRA PEZSGÓT. A szakértők tudják, hogy a legrégibb pincészetnek, a RHEIN & Cie-nak a termékei a legki valóbbak.

RHEIN EXTRA PEZSGÓ

Két nap óta szakadatlanul tárgyalnak a cluj-i földgáz-bevezetésről

Cluj, január 16. (Az Uj Kelet tud.) A cluj-i városházán két nap óta ismét napirenden van a földgázbevezetés kérdése. A tárgyalásokra Bucurestiből megérkezett Motas mérnök, a Sonametan vezérigazgatója, Ciortea mérnök és ugyancsak a társaság képviselőjében megjelent dr. Negrea egyetemi professzor, a Sonametan jogtanácsosa is. A tárgyalásokon, amelyek dr. Drăgan főpolgármester elnökletével folytak, részt vesznek az időközi bizottság tagjai is. Pénteken egész délelőtt és délután szakadatlanul a földgázbevezetés ügyét tárgyalták. Külön-külön foglalkoztak a szerződéstervezet 34 pontjával, de a két napig tartó tárgyalások alatt még nem sikerült közös nevezőre hozni a város és a Sonametan érdekeit. Mindkét fél ragaszkodik eredeti álláspontjához és úgy tűnik, hogy ezek a tárgyalások sem hozták közelebb egymáshoz a feleket. Valószínűleg a hétfői nap folyamán befejezik a szerződéstervezet pontjainak megtárgyalását, úgy, hogy kedden az időközi bizottsági ülésen megkezdhetik a tárgyalások összegzését és a végső szerződéstervezet megalkotását. A Sonametan képviselői nem voltak hajlandók elfogadni a város azon indítványát, hogy egy százalék részesedést fizessenek a városnak az összjövedelemből, vagy pedig öt százalékot a nettojövedelemből. A Sonametan képviselői biztositani akarják magukat abból a szempontból is, hogy a földgáz bevezetése után a város nem vet ki újabb illeketet a gáza, vagy pedig a gázvezetékekre. A Sonametan képviselői szombaton délután hat órakor terjesztették be ellenérveiket a tárgyalásokat vezető dr. Nicolae Drăganu főpolgármesternek, hogy azok a keddi időközi bizottsági tárgyaláson a tanács rendelkezésére álljanak.

Sem a város vezetői, sem pedig a Sonametan képviselői nem hajlandók nyilatkozni a sajtónak a tárgyalások eddigi eredményeiről, de a hosszú ideig tartó megbeszélések arra engednek következtetni, hogy az évek óta húzódó földgázvezetés ügye közelebről megoldódik.

Kérjen mindenütt Ady harisnyát 69 Leiért

SPORT

Ma délelőtt fél 12 órakor Jahn—Universitatea

Dragos Voda—Universitatea
2:1 (0:0, 0:0, 2:1)

Cluj, január 16. (Az Uj Kelet tud.) A jéghokki Nemzeti Bajnokság során az Universitatea együttese tegnap este a Dragos Voda csapatával mérte össze erejét, amelytől nagy meglepetésre 2:1 (0:0, 0:0, 2:1) arányban vereséget szenvedett. A cernauti csapat nem volt jobb ellenfelénél, az Universitatea csatársora azonban, az előrehaladott szezon dacára, még nem elég egységes.

A mérkőzés után a jéghokki Nemzeti Bajnokság állása a következő:

1. Telefon Club	3	3	0	0	9	1	6
2. Dragos Voda	2	2	0	0	5	2	4
3. Jahn	1	1	0	0	1	0	2
4. Universitatea	5	0	0	5	4	14	0
5. HC Bragadiru	1	0	0	1	0	1	0
6. CS Miercurea Ciuc	1	0	0	1	0	2	0

Ma délelőtt fél 12 órakor:
Jahn—Universitatea

A jéghokki bajnokság során ma délelőtt fél 12 órakor a sétatéri jégpályán ismét cernauti csapat lesz az Universitatea ellenfele: a Jahn. A Jahn együttese komoly játékerőt képvisel, amit azzal bizonyított be, hogy az idei bajnoki küzdelemben legyőzte a román bajnokságot védő Bragadiru együttesét. Minthogy pedig az Universitateának ez egy, dűli pontszerzési lehetősége, izgalmas, élvezetes mérkőzésre van kilátás.

A Telefon Club jéghokki csapata tegnap Targumuresen szerepelt, ahol a Murest 13:1 (5:1, 4:0, 4:0) arányban győzte le.

A HC Bragadiru lengyelországi turán levő jéghokki csapata tegnap Kattowitzban játszott, ahol a Pagon csapatától 2:1 arányban vereséget szenvedett.

Amerikai Olimpia? Buenos Airesből jelentik: A panamerikai kongresszus alkalmából egyes délamerikai lapok azt indítványozták, hogy az észak- és délamerikai államok négyévenként rendezzenek olimpiát, amelynek programján az összes sportágak versenye szerepeljen. Az indítványt sportkörökben nagy lelkesedéssel fogadták és hiszterint a közeljövőben meg is rendezik az első amerikai olimpiát, amely minden valószínűség szerint Dél-Amerika, egyik városában lesz.

A román asztaliteniszsövetség legutóbbi ülésén a Román Kupa versenyen tanusított sportszerűtlen magatartásukért Poenaru Bordea Sportul Studentesc Bucuresti és Marin Vasile UDC Cluj játékosokat megdorgálta. Hir szerint Marin bekerül a válogatott csapatba, minthogy Morariu Albin csak feltételeesen fogadta el a csapatkapitányi tisztelet, amely feltételek között szerepel az is, hogy Marin benne legyen a csapatban, amely Romániát az asztaliteniszwilágbajnokságon képviselni fogja. A világbajnokságra készülő román válogatott csapat kiutazásának költségei felhozására indított gyűjtőakció egyébként a Gazeta Sporturilor révén 2800 lejre emelkedett.

Háromezer svájci frank tértést fizet Románia a Közép-Európa Kupa mérkőzéseken. A középeurópai labdarugókupa ezévi mérkőzéseire, mint ismeretes, Romániát is felvették egy csapattal. A kupabizottság most közölte a labdarugósövetséggel, hogy a kupamérkőzések vendégcsapatainak minimális átutazási költsége 3000 svájci frank, azaz 140 ezer lej. A szövetség meglepődéssel vette ezt tudomásul, mert Bucurestiben bármely középeurópai kupamérkőzés bevétele előreláthatólag legalább félmillió lej lesz.

Angelica Adelstein és Nagy Gabriella képviseli Romániát az asztaliteniszwilágbajnokság női versenyében. Az asztaliteniszsövetség tegnap táviratilag értesítette dr. Nagy Gabriellát, a CAC tehetséges játékosát, hogy Angelica Adelsteinnel együtt képviselni fogják Románia színeit a női világbajnokságokon.

A Haggibbor Sportegyesület közli, hogy a dolgozó hölgyek tornája hétfőn este fél 9 órakor kezdődik. Beiratkozni a csoportba az órákon lehet.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy ezé 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Kimondottan jó családból való, középiskolát végzett, intelligens fiút tanulónak felvesz Farkas bórnagykereskedő.

Jobb családból való tanulót megfelelő iskolai képzettséggel azonnal felvesz Markus Friedmann divatárúüzlete Sibiu. Szombaton zárva.

Oradean belvárosban eladó 25 éves kelmefestő, vegytisztító és mosóda, sarok, villamos megállónál, ház nélkül 120.000, házzal 320.000 lejért. Fele rajta maradhat. Ajánlatok „Biztos megélhetés” jellegére Rudolf Mosse hirdetőirodába Oradea.

Németül beszélő nevelőnőt keresünk kisfiunkhoz Aradra. Megkereséseket „Nevelőnő” jellegére a kiadóba kérünk.

Négy középiskolát végzett fiatalember bármilyen állást vállal. Cim a kiadóban.

Kiadó két butorozott szoba előszobával, esetleg külön-külön. Regina Maria 38, I.

Armatura-gyár, saját főmöntődével, transzilvániai városban oly tökélenkülti közreműködő társat keres, ki elsőrangú technikai szakember, erélyes fellépésű és a technikai vezetést önállóan ellátni tudja. Ajánlatok fényképpel és eddigi működési bizonyítvánnyal felszerelve e lap kiadóhivatalához küldendők „Jövő” jellegére.

Kiadó azonnal 3 szoba, konyha, fürdő- és előszobás komfortos lakás. Str. Bratianu 3.

Kiadó 4 szoba, elő- és fürdőszobás, konyha, központi fűtéses komfortos lakás. Piața Unirii 7.

Kiadó azonnal 2 szoba, konyha, fürdő- és előszobás komfortos lakás. Calea Regele Ferdinand 70.

Eladó 2 lakrészes, évi 36.000 lejt jövedelmező ikerház 320.000 lejért. Str. Enescu 59-61. Ertekezni Hitelbank.

Süketnéma, vallásos, intelligens, szép lány részére életrevaló és egzisztenciával rendelkező süketnéma fiatalember — 30 éven felüli — írjon házasság céljából a kiadóba fényképes ajánlatot „70 ezer lej” jellegével.

Férjhez adnán 22 éves sógornőmet perfekt cukrászhoz, esetleg jobb önálló iparoshoz, vagy kiskereskedőhöz. Csakis Komoly zsidó fiatalemberek fényképpel ellátott levelet kérem. „Perfect” írógéppel Targumures, Stefan cel Mare, „Cukrász” jellegére.

Kézpénzért veszünk: rollfilmes fényképezőgépeket, patefónokat és tánclemezeket. Ugyanott egy vadonat új sülyesztős Singer varrógép eladó: „PAX” Cluj, Calea Victoriei 6.

Kétszobás, komfortos lakást keresek lehetőleg belvárosban március, április vagy május 1-re. Címeket: Nova könyvüzletbe, Memorandum 16, kérek.

Tanulóéányt felvesz Carmen Sylva üzlet, Str. Regina Maria 12.

1.000.000 lejig garanciával és 100.000 lej készpénzzel rendelkező fiatal autorizált könyvelő megfelelő képviselőt, betársulást, esetleg állást keres. „Komoly” jellegére a kiadóba.

Jömegjelenésű, intelligens textilkereskedő 27 éves unokaöccsém részére partit keresek. Hozomány szükséges önállósításhoz. Beosztás is lehet a szakmába. Jelige: „Sadchen ki-zárva”.

Kötőtáru és harisnyaszakmában jó eladót és egyben jó kirakatrendezőt keres február 15-re a 11-es harisnyház. Cluj, Calea Reg. Ferdinand 11/a.

Azonnali belépésre keresek perfektil dolgozó órásegedet. Németül beszélők előnyben. Fischer Brasov, Baritiu 16.

Fiatalfisztviselőt keres

Cluji cég levelezési és könyvelési gyakorlattal, román-magyar (esetleg német) nyelvtudással. Ajánlatok „Megbízható” jellegére Rudolf Mosse Cluj címre kéretnek.

Brasovi központi nagyáruházban még egyes szakcikk kiadók. Az azonnali ajánlatokat szakma, rendelkezésre álló tőke és referenciák megjelölésével „Brasov” jelige alatt a kiadó továbbít.

Rentabilis üzletbe vagy vállalatba 150-200.000 lej tőkével betársulnék, közreműködéssel, egzisztenciám és tőkém biztosításával. „Textiles” jellegére Fuchs Satumare, Filipescu 21.

Orakönyvelést, mérlegek készítését, könyvek rendbehozását s üzleti könyvek lefeltektesét vállalja bizalmi és vezető állásban volt, kiváló gyakorlatu szakember. Megkereséseket „Expert contabil” jellegére kér a kiadóhivatalba.

Keresek rokonomnak, ki 45 éves, önhibáján kívül elvált ember, 15 éves leánygyermekkel, lelki finomsággal és jó külsővel urileányt 26-36 korig. Leveletet „Hozomány nem feltétel” a kiadóba kérek.

Mindenkinek

legdrágább kincse az

Egészség

hogy biztosan megőrizhesse. Olvassa rendszeresen az Egészség című közegészségügyi folyóiratot. Megjelenik egyszer havonta, előfizetési díj egész évre 110 lej. Megrendelhető a kiadóhivatalnál Cluj, Calea Regele Ferdinand 56. Telefon 972. Kérjen mutatóvényszámot.

Az ADOLF TEFNER

operett társulat transzilvániai turnéra jön a

Sárga árnyék és a Chasa fin Choracicrac

című szenzációs énekes színjátékokkal.

SIDY THAL

a Transzilvániában közszeretettnek örvendő primadonna közreműködésével. A darabokat

Jacob Sternberg,

az ismert költő rendező. A turné sorrendje:

Január 18-19-én BAIJA-MARE.

Január 20-21-én SATUMARE.

Január 23-24-én BISTRITA.

Január 25-26-án TG-MURES.

Január 27-28-án GHEORGHENI.

Ma délelőtt fél 11 órakor

NAGY MITING

az Uránia Mozgóban

NATHAN BISZTRITZKI fog beszélni

LOBAGOLA

EGY NÉGER ZSIDÓ ÖNÉLETRAJZA

EZ A KÖNYV
 BATA KINDAI AMGOZA IBN LOBAGOLA
 ÖNÉLETRAJZA,
 EGY FEKETE-BŐRŰ ZSIDÓÉ,
 JISZRAEL ELVESZETT TÖRZSENEK EGY LESZÁRMAZOTTJÁÉ,
 EGY VADEMBERÉ,
 AKI AZ AFRIKAI ÖSERDŐBŐL A MODERN CIVILIZÁCIÓ ORSZÁGAIBA JÖTT
 ÉS
 AZÓTA IDEGENNEK ERZI MAGÁT, IDEGENNEK SAJÁT NÉPE,
 A ZSIDÓSÁG KÖRÉBEN
 ÉS
 IDEGENNEK A HUSZADIK SZÁZAD VILÁGÁBAN.

I. FEJEZET.

EGY VADEMBER OTTHONA AZ ONDO VADONBAN

Szülőföldem. Kormányzata. Évszakaink. Házaink. Közösségünk. Az őserdők vadjai. A nagy majmok. Hogy küzdünk a majmok ellen. Az Ondo ősvadon borzalmi. Az elefánt szokásai. Hogyan vadászunk elefántra

Nodaghushal faluban születtem, hatszáz mérföldnyi távolságra észak felé Abomey Calavitól, amely vaiaimkor Dahomey fővárosa volt és vagy negyvenöt napi járásra van északra a Guineai-öböltől és három nap járásra délre a benszüllött várostól: Timbuktu-tól. Az ország, amelyben ez van: Szudán és a francia gyarmati kormányzat érdekkörébe tartozik.

Országomnak egy és negyedmillió lakosa van, háromszáz községre van bocsátva, mindegyik község élén egy vezér áll, akit egy hetven asszonyból álló tanács támogat. Az országunk két királya van: egy szellemi vagy lelki király és egy civil király. A szellemi király a féltiszvadás előírásai szerint a vallás és erkölcs körébe tartozó kérdések felett uralkodik, a civil királyt uralkodói teendőiben egy háromszáz asszonyból álló tanács támogatja.

Az én országom az északi szélesség 6-8-ik foka között terül el és így hőmérséklete árnyékban többnyire 125-135 fok (Fahrenheit). Az év három hónapján át szakadatlanul esik, az esős évszak: június, július és augusztus. Ezt az évszakot Mef-fah-nak hívjuk („hat”-ot jelent), mert a három hónap alatt mindig hat-hat napig zuhog megállás nélkül heves mennydörgés és villámlás kíséretében.

Házam legfontosabb termékei: fa, pálmalevél és elefántcsont. A nép tápláléka a „cas-sava” és más otthoni zöldség és gabonamű. Sosem eszünk húst, csak némely nagy ünnepeken kecskehúst.

Bambusz-házakban lakunk, amelyek kőszűző rostjával vannak befedve. Bambusz-oszlopokon tizenöt láb magasságban a földtől vannak házaink. A cölöpöket erős rostokételek fűzik szoroson egymáshoz. A házakat azért építjük olyan magasra a földtől, mert különben az esős évszakban az ár elmosná őket.

Bekerített házakban lakunk. Széles területen, amelyet benszüllött kormányzatunk ad minden családnak és amelyek külön-külön ugyancsak bambuszkerítéssel vannak körülvéve. Ugyanígy kerítjük körül a falvakat is, úgyhogy számtalan kerítés véd meg bennünket. Körülbelül ötven család lakik egy faluban és husz falu alkot egy közösséget (community).

Az én szülőfalum az Ondo-erdőségekben van. Az Ondo-erdőség rettenetes hely. A fű és cserjék vadonja öt lábál is magasabbra nő ott, a fák nyolcvan lábál is magasabbak, sűrűn egymás mellett állnak és egyikről a másikra embertörzs vastagságú indák nyulnak át, a vékonyabbak mintha hálóba volnának fonva és ez a háló öt lépés távolságra elfogja a kilátást. Se lent, se fent nem láthatok messzebe, olyan sűrű a dzsungel bozótja és a fák indafüggőnye. Nincsenek se ösvények, se utak, csak a fák teteje igazít utba, ami viszont azt jelenti, hogy az embernek mindig fölfelé kell nézni és akkor kiteszi magát annak, hogy lába minduntalan megbotlik a sűrű fű-rejtett akadályaiiban. Évszázadok óta senki sem törte le vagy ritkította meg ezt a rengeteget és ha a vadállatok olykor-olykor le is tapossák egy-két foltját, azt másnapra már új sűrűség borítja el.

Az Ondo-őserdő rettenetes voltát növeli az is, hogy lakói rajtuk kívül elefántok, leo-

párdok, oroszlánok, majmok és hangyák. Igen sok kígyó lakik a fákon, mert kiszemelt áldozatukat könnyebben és kényelmesebben támadhatják meg az inóktól és a fák ágairól. Mily nagy feladat és milyen óvatosság, tapasztalat kell ahhoz, hogy az ember kiserje itt magát és megtalálja a kellő pihenőhelyet.

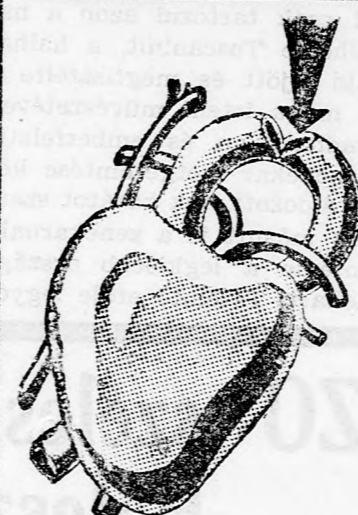
A nagy majmok, az emberek ádáz ellenségei, sokszor megtámadják falvainkat és igen nagy károkat okoznak. Megesik, hogy ha a majmoknak sikerül egy-egy faluba betörtök, elpusztítják a házakat és mi ujat építünk. Egy-egy majomcsorda, amely megtámadja a falvakat, három-négy száz majmot is számlál. Felemelik és kidöntik a házak cölöpjeit, elpusztítanak mindent, ami mancsaik ügyébe kerül, ha elkaparintanak egy embert, darabokra tépik, nem mintha meg akarnák enni, hanem fóképpen pusztítás vágyából. Szeretnek pusztítani, ölni. De a majomtámadásnak van két enyhítő tulajdonsága is, az egyik az, hogy a vezető nőstény-majom sohasem engedi, hogy gyermekeket bántsanak, a másik pedig az, hogy a felvonuló majomcsorda olyan lármát csap, hogy már két-három órával előbb hallani lehet, mielőtt elérik a falut.

Minden majomtörzsnek van egy főnöke és egy főnöknője. Ez utóbbit mi anyamajomnak nevezzük. A majomfőnök rendszerint az anyamajom mögött vonul fel, az anyamajom pedig rendszerint a csorda közepén, védett helyen bukdácsol.

A majmok úgy viselkednek, mint az asszonyok vagy gyermekek, folytonosan tereferélnék — beszélnek, beszélnek, beszélnek és olyan lármát csapnak, hogy már messziről elárulják jöttüket. Ez elég időt ad arra, hogy felkészüljünk a védelemre.

A férfiak és fiúk mérgezett nyilakkal fegyverzik fel magukat, lándzsát, tört kapnak a kezükbe és a támadók elé indulnak. Vagy egy tucat ember a fákra mászik és várja, míg a majmok lőtávolságra érkeznek. Ha a csorda már elég közel van, a nyilak célbaveszik a majomfőnököt, aki az öreg anyamajom mögött ugrál és főképpen arról ismerhető fel, hogy nem olyan lármás, mint a többi. Ritkán hallatja hangját, csak ha parancsot ad. Mielőtt a majmok elhagyják táborukat és támadásra indulnak, már megvan a kész tervük, úgyhogy csak kevés parancsra szorulnak. Miután a nyilak megállapították, hogy hol bandukol az öreg, mérgezett nyilakkal célbaveszik és megölik. Abban a pillanatban, amikor a főnök elesik, a majomcsorda megfordul és hanyattomlok elrohan. Ez az

egyetlen módja annak, hogy a majmokat feltartóztassák, mert különben támadásuknak nem lehet ellenállni. Nem bánják, akár mennyit is megölnék közülük, addig, amíg a vezért nem terítették le. Megesik, hogy a fiúk, akiknek nincs olyan nagy tapasztalatuk a majomtámadásban és nem tudnak olyan jól bánni fegyverükkel, előbbre merészkednek, mint a férfiak, célt tévesztenek vagy valamely más okból nem tudják megkülönböztetni a vezért a többi majomtól. Ez mindig nagy szerencsétlenséget jelent úgy azokra a férfiakra, akik a fákról akarták megtámadni a majmokat, mint az asszonyokra és gyer-

ITT
 rakódnak le azok a sók, amelyek az arteriákat megvastagítják

Az emberi szervezetben előforduló mérgeket a test nem tudja természetes uton eltávolítani és különösen a negyvenedik életév betöltése után ezek a mérgek a vívőerek falain rakódnak le és ez uton előidéz a legelterjedtebb betegséget, az érlemezésedet.

A vívőerek megdagadnak, elvesztik ruganyosságukat és lehetetlenné válik bennük a rendes vérkeringés.

A megbetegedett ember szédülésben, fülzúgásban szenved, rövid járkálás után elgőzölgésében zavarok állnak be, bőre fényes lesz és zsíros, emlékezőtehetsége és munkaképessége pedig nagy mértékben csökken.

Az egyedüli orvosság, amellyel ezt a betegséget le lehet győzni, a dr. Mladejowsky tanár Sklerolsyrupja. A Sklerolsyrup feladata a vívőerekben lerakódott sók feloldása és a betegség leküzdése annak kezdeti stádiumában.

Rögtön az első üveg elfogyasztása után a betegnek egészen más kinézése van, mintha újjászületett volna.

A cukorbeteg (diabetikusok) „D” Sklerolsyrupot használnak, amely cukor nélkül készül.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

mekekre, akik a faluban maradtak és nem bujhattak el.

Egyetlen európai fehér sem vadászik az Ondo dzsungelében, ahogy Afrika többi erdejében szokott és nincs is olyan európai konzul, aki engedélyt adna fehér embernek, hogy az Ondo-vadonban vadásszék. A vadállatok, amelyek igen okosak, megéreztek, hogy itt biztonságban vannak, lezuhadtak és igen elszaporodtak. A benszüllött vadászok támadását eltűrik, ez nem zavarja őket, mert a benszüllött fegyvere csak a nyíl és a dárda, nem pedig puska. Ezért a vadállatok nálunk gyűlnek össze és az Ondo sűrűjét választják nyugvóhelyül.

Az elefánt sosem okoz nagy bajt nekünk, mert rendszerint az erdőben marad és amíg őt nem bántják, ő se bánt senkit. Az elefántot mi csapdába ejtjük — gödröt ásunk, azt befedjük bambuszágakkal és cserjével, ha

az elefánt arra kerül, nehéz teste áttöri a bambuszágakat és beleesik a gödörbe.

Az elefántok is csoportosan vonulnak fel, ötven és száz is van egy nyájban és igen ritka eset, hogy egyedül találkozzunk vele. Ha meglátunk egy elefántot, akkor biztosak vagyunk benne, hogy a közelében kell lenni egy másiknak is. Előretolt órségeik vannak, megfigyelők, őrzőjeik és a legkritább esetben, majdnem sohase tudjuk meglepni őket úgy, hogy lopakodva a közelükbe férközzünk. Nehézkeseknek látszanak, pedig könnyedek és mozgékonyak és gyorsabban futnak, mint a lovak.

Van egy időszakuk, amikor elindulnak, hogy kitombolják magukat és ilyenkor semmi sem állíthatja meg őket. Rohanás közben végnak utat maguknak, letépi az indákat, a lecsúngó faágakat, kidöntik a fákat és letipornak mindent, ami útjukba esik. Utjukból nem lehet eltéríteni őket, mindegy nekik, hogy hányan hullanak ki közülük, hányan sebesülnek meg, csak rohannak tovább, tovább. Láttam, hogy férfiakat és fiukat tapostak a földre, amikor meg akarták állítani az elefántok futását.

Mi, benszüllötték már gyermekkorunkban megtanultuk, hogy ha az elefántok ma egy bizonyos irányba vonultak tomboló futásuk útján, egészen bizonyos, hogy ugyanazon az uton jönnek is vissza. Talán nem aznap, nem is azon a héten, de valamikor biztosan ugyanazon az uton! Azért mi, ha elefántra vadászunk, előbb kikémleljük, hogy hol vannak, azután megvárjuk, míg megjön a rohanó kedvük. Néha ez csak nagysókára történik, de a benszüllött nem számol az idővel, mi csak várunk, várunk, lehet hogy egy hónapig, két-tőig, ha csak nem kell félni attól, hogy már beáll az esős évszak.

Nyomon követjük az elefántokat, miután elindultak, de nagy távolságban maradunk tőlük. Megássuk a csapdát, aztán elmegyünk. Minden két-három napon visszamegyünk a csapdához, megnézünk, hogy a nyájból nem esett-e bele egyik-másik. Ha dögelelelőt találunk a csapdában, kihuzzuk, kiszéjük agyarárt és a dögöt otthagadjuk. Az elefántcsontot diszken használjuk és disztárgyakat készítenk belőle, de sohasem kereskedünk vele, mert sohase találkozzunk olyasvalakkal, akik az elefántcsontnak nálunknál nagyobb hasznát veszik.

Azok az elefántok, amelyeknek sikerült a csapdából megmenekülni vagy elkerülni, sohasem maradnak ott, hogy elfogott társuknak segítsenek. Zúrzavarukban rettenetes lármát csapnak, dühösek, de félnek is. Dühükben egymást marcangolják és tépik; a vadászoknak aztán könnyű dolguk van velük, néhány mérgezett nyíl és kész a zsákmány.

A mérgezett elefánt körülbelül husz perc alatt megdöglik. Egy emberrel ugyanez a mérge öt perc alatt végezne. A mérge nek a neve, amelyet használnak kucs-er-ru és a vad ko-ho-o-ho-b-a növényből készítjük. A mérge elkészítésének titkát csak boszorkányos varázsvorsóink ismerik. Az elefántot így elpusztítani sokkal emberségesebb, mintha lelőnénk. Ha kucs-er-ru-val pusztítjuk el, testének bármely részét is érje a nyíl, a vadállat husz perc múlva biztosan kimulik. Ez a halál is erőszakos, de gyors és biztos.

Az elefánt úgy temeti el halottait, mint az ember, de ezt még senki sem látta. Erről csak következtetés után tudunk, főképpen abból, hogy milyen módon gyászolják, ha egy társuk elesett. Mert az elefánt nem gyászolja a másik elefántot, ha nem ők maguk temették el. Csapdába esett elefántot vagy olyat, amelyiket valamilyen szerencsétlenség okából kellett visszahagyni, nem gyászol. De ha a nyájban élt és öregkorában ott dögölt meg, a csorda eltemeti és meggyászolja. Gyakran láttam az ilyen temetőhelyet. Gyermekkoromban a fiukkal sokszor lestük, vajjon nem tér-e vissza egy-egy elefánt, hogy eltemesse társát és elvégezze a gyászszertartást. Megismerjük az elefántok temetőhelyét, a benne talált csontokat kiássuk és ez biztos nyom.

A saskeselyűk gyorsan végeznek minden döggel. Ezek a madarak az uccasprók dolgát végzik el és megtisztítják az országot az állati tetemekről. Hazám törvénye halállal bünteti azt, aki megöl egy keselyűt, mert az ország egészsége főképpen ezektől a madaraktól függ.

Saját halottainkat mi nem temetjük el, mert törvényünk értelmében tilos embert eltemetni, hanem gödröt ásunk a halottnak, abba beledobjuk, száraz gallyal befedjük, meggyújtjuk és elégetjük.

Soha senki se látta még az elefántok párzását. Az Ondo sűrűjében lakó elefántoknál hét napig is eltart egy-egy párzás. A nőstény kicsinyét majdnem két évig hordja ki. Az elefánt úgy pázik, mint a férfi és nő. Mindig szigorú elvonultságban igyekeznek ezt megtenni, távol a nyájától, mert szerény és érzékeny állatok.

Román Opera
 Két rendkívüli előadás rendes helyárral

KATONA GYULA

külföldön élő clujai tenorista vendégszereplése a
 BOHEMELET-ben január 20-án, szerdán
 BIGOLETTO-ban január 22-én, pénteken

Bérletszünetben, kedvezményes jegyek érvénytelenek.

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Toscanini-napok Palesztinában

Jámbor sorstársam szerte a világon, aki olvasod mindennapi újságodat szívszorongva, mit készítenek elő, hogy élhess békében és nyugodtan, diplomaták és vezérférfiak, kémikusok és fegyvergyárosok, hozzád szólok. Nehéz a sorsunk, mert rajtunk kívül történik minden, élettünk vagy ellenünk: nincs beleszólásunk, csak olvassuk naponta, mint lesz szűkebb a tér és kevesebb a kenyér. Vágyódik az ember valami nyugalmas jelenség után, hogy lelke megpihenjen s megerősítse küzdelemétől megrokkant idegrendszerét. S a képmutató diplomáciai színjátások e zürvazárban, ahol már minden csak egymás kijátékosára és becsapására megy a szomorú világgörcsös vonaglásában, csodálatos, lenyűgöző hatással lehet reánk az a látás azelőtt, amely már hetek óta ünnepi lázban tartja egész Erec Jiszráélt. Kétségtelenül nem nagy esemény hetven tagú zenekar hangversenye, különösen a mai vesztérhes napokban, amikor napról-napra világgörgető hírek tájtják izgalomban a rémült emberiséget. Mégis éppen azért, ahogyan megteremtődött és működik a Hubermann-zenekar, válik világeseményé az.

Az Erec ünnepel. Nem történt semmi. Nem voltak hat hónapon keresztül véres zavargások, mindenki élt nyugodtan és békében. Nem robbantak bombák az iskolákban, nem gyilkoltak orvul ártatlan gyermekeket, öegeket és ápolónőket. Nem törtek békés járókelők életére, mintha nem őrje Jeruzsálemben az angol királyi bizottság s mintha a főmufti nem követelné az egész zsidó építőmunka megsemmisítését.

Ugy ünnepel már hetek óta a jisuv, mintha minden a legnagyobb rendben volna a léte körül. Az egész ünnepi láz úgy hat az emberre, mint egy csoda. Mintha tűzokádó sárkányesében ártatlan gyermekek játszanának, akik a maguk igazának tudatában hisznek a varázslatban, hogy nekik nem eshetik semmi bajuk. Eltűnt minden gond, mindenki ünnepel. Nemcsak a kiváltságosok. A munkás úgy, mint a munkaadó. Az újságok hetek óta nagy cikkeket számlálnak be a Toscanini-napokról, a koncertekről és minden apróságról, ami ezek körül történik.

A Berlinben megjelenő Jüdische Rundschau telavivi tudósítója hosszú cikkben számol be erről a telavivi hétről. Palesztina hódol Toscanininek, Toscanini megiszta Palesztinát. Ez a címe a cikknek, röviden összefoglalom a tartalmát:

December 20-án érkezett Toscanini feleségével a luddi repülőtérrel Tel-Avivba. Előző nap érkezett meg Hubermann. Toscanini a repülőtér rövid fogadtatás után Ramath Ganba ment, ahol egy művészbárát villájában lakott. A lapok nagy cikkeket üdvözölték Toscaninét és Hubermann, mintha eltűnt volna az utóbbi napok gondja, mindenki csak a koncerttel foglalkozott. A járókelők az uccán az izléses plakátokat bámulják, miközben mindenki a koncertről beszél. „Van már jegyed, melyik előadásra mégy, az elsőre vagy a másodikra?” A másodikikat a Histadruth rendezte „Mit szólsz hozzá, öt ezer hely és már elkelték a jegyek. Milyen remek ember a hetvenéves Toscanini!” „A muzsikások nagy izgalomban vannak Toscanini miatt, de az első próba után minden rendben van”. Így beszélnek az emberek az uccán, ennyire eltölti őket a várva-várt esemény. Toscanini szorgalmasan próbál, közben ellátogat a kibbucokba és elragadtatásának ad kifejezést a látottak felett.

Vége elérkezett a nagy nap. A széles és hosszú Ben Jehuda ucca csak a koncertre sietők forgalmát bonyolítja le. A tömeg kitűnő rendben pontosan érkezik a Taarucha (nemzetközi kiállítás) területén levő hatalmas koncertterembe. Az ünnepi fényben uszó előcsarnokban mindenki ott van. Weizmann a feleségével, Ben Gurion, Schertok, Rokeach, a városi tanács, minden markáns alakja Tel-Avivnak, Jeruzsálem, Haifa művészei, bankemberei és munkásai, Magasangu angol kormányzósi hivatalnokok és tiszték elegáns egyenruhái élénkítik a közönség sorait. Egyiptom, Szíria és Irak is képviselve vannak.

Nyolc óra 10 perckor lép a terembe a kormányzó Hubermann társaságában. Nyolc óra 12 perckor Toscanini felemeli karmesteri pálcáját. Hubermann nem akart mint szólista szerepelni a koncerten, teljesen átengedte az ünneplést Toscanininek. A kormányzó mellett ült, arcán feszült izgalom látszott és csak egyszer-e egyszer rajzolódott ki arcára mélyszéles elégedettség a nagyszerű teljesítmény felett.

A koncert végén Hubermann megköszönte Toscanini nagy művét és ő maga is az ünneplők közé akart csak tartozni azon a napon, hogy ünnepelhesse Toscaninét, a halhatatlan művészt, aki eljött és megtisztelte a legkisebb népet a maga isteni művészetével.

Hubermann fáradhatatlan és emberfeletti munkát végzett a zenekar megteremtése körül, rengeteg pénzt áldozott, sok barátot szerzett Amerikában és másutt is a zenekarnak. Sikeült megteremtése a legkisebb országban a legjobb zenekart. Teremtő ereje legyő-

zött minden akadályt és nem félemlítették meg egy pillanatra sem a gonosz indulatok. A palesztinai építőmunka keretében olyan műt létesített Hubermann, amely mindnájunk életerejét megsoxszozza és bátorságot ad a jövőre. Csodálatos teremtő erejének hozzájáruló köztötsége különösen a Histadruth koncertjén nyilvánult meg, amikor benne igazi és kedves barátunkat is ünnepeitük.

Rövid kivonatokban így is a tudósító a koncert külsőségeiről, majd méltatja magát a hangversenyt, amit óriási művészi eseménynek nyilvánít. Erdemes még megemlíteni Weizmann üdvözlő szavait, aki Balfourhoz hasonlította Toscaninét.

— Sokan ünnepeitük már a művészt, a nagy muzsikust — mondotta Weizmann —, én a nagy embert ünnepelem, aki eljött hozzánk, a szenvedés és szűkség idején nemcsak hogy művészetének varázsával gyönyörködtessen bennünket, hanem hogy tiszteletet is adjon a meggyötört népek. Amikor Bal-

four az egyetem alapkövét tette le Jeruzsálemben, akkor éreztem a megtisztelésnek hasonló érzését, mint amikor ön a pódiumra lépett.

Hubermann mint a palesztinai szimfonikus zenekar megteremtőjét köszöntötte Weizmann. A jisuv hálás nagy vendégének, akiről uccát nevezett el és egy narancsot ajándékozott neki. Feleségét nem egyszer könnyekig meghatotta a szeretet és ünneplés, amelyben részük volt.

A szimfonikusok több koncertet tartanak Palesztinában, majd világkörüli utra indulnak. Ez az ut diadalut lesz, amely hirdetni fogja a zsidó teremtő erőt minden akadályon keresztül...

Hubermann és Toscanini minden évben visszatérnek Erecbe, hogy megtiszteljék az országot. Olyanok ezek a palesztinai Toscanini-napok, mintha mérgező vízzel mocsarak között átlátszóan tisztavízű forrásra akad az ember, iszik belőle és tovább megy az utján felüdülve és új erőt merítve.

Ezért nagy esemény ez és ezért volt érdekes vele foglalkozni, még ha mindenki olvasta is már egyszer.

Weinberger Nándorné

A WIZO széleskörű tevékenysége Palesztinában

Ujabb építkezések a WIZO palesztinai intézményeiben. A mezőgazdasági leányfarmok abszolvenciái. A WIZO kulturális tevékenység a kolóniákon

Jeruzsálem, január 16. A Wizo újból építkezik Palesztinában. Számos új épület építését kezdték meg amelyek a Wizo intézményeinek fognak tartozni. Így az apanothi mezőgazdasági leányfarmon új lakóházat építenek. A ház építését a zavargások idején kezdték meg és most fejezik azt be.

Ezenkívül tervezték egy csecsemőotthon építését Jeruzsálemben. Ezt az intézményt azokból az adományokból építi fel a Wizo, amelyet Sief, Sacher és Marks asszonyok bocsátottak a Wizo rendelkezésére Londonban. A közeli napokban megvásárolják a telket, ahol az intézményt felépítik.

Az afuli mezőgazdasági leányfarmon is új épületet építenek. Végül pedig megvalósítják a telavivi anyaiskola régóta tervezett kibővítését. Az épület megnagyobbításá révén az intézett kétszáz anyai növendékkel vehet fel a jövőben, mint eddig.

A nahalali és apanothi abszolvenciák

Huszonhét abszolvens fejezte be 1936-ban tanulmányait a nahalali mezőgazdasági leányiskolában. Az abszolvenciák kétharmada a zsidó mezőgazdaságban helyezkedett el az iskola közvetítése révén. Az egyik végzett növendéket külföldre küldték, hogy mezőgazdasági főiskolában folytassa és tökéletesítse tanulmányait. Három abszolvens Nahalalban maradt mint gyakornok.

Az apanothi leányfarmon 14 abszolvens fejezte be tanulmányait az elmúlt évben. Közülük 12 továbbra is a mezőgazdasági munkában marad s főleg kibbucokban helyezkednek el.

Wizo-tanfolyamok a kolóniákon

A Wizo jeruzsálemi vezetőségének jelentése szerint jelenleg több munkástelepen és kolo-

nián dolgoznak Wizo-instruktornők, akik 800 házikert megművelését irányítják. Ezenkívül husz kibbucban dolgoznak még a Wizo-instruktornők. Ezeknek a kibbucoknak a taglétszáma mintegy kétezer. Harminché iskolában, melyeknek összesen 3700 növendékük van és husz gyermekotthonban, amelyek 800 gyermeket nevelnek, dolgoznak még instruktornők.

A háztartási kiképzés osztályában 9 instruktornő működik jelenleg. A Hassade kibbucban, Rison lö-Cion mellett most folyik a háromhónapos főzési és háztartási tanfolyam hatodik központi tanfolyama. A tanfolyamon konyhamunkásokat képeznek ki számos kibbuc számára, amelyeknek összesen 1500 tagjuk van. Azoknak a kibbucoknak a taglétszáma, amelyek részére konyhaalkalmazottakat képeznek ki a Wizo tanfolyamain, 7—8000. Ezáltal lényegesen feljavították az élelmezést és a háztartást a szóbanforgó kibbucokban.

A nachlat-jizchadi háztartási iskolában egyhetes diéta tanfolyamot nyitott meg a Wizo. A Makkabi Haacar új kibbucában, Uszában (Haifa Bay) is külön főző- és háztartási tanfolyam vette kezdetét. A négy samariai kolónián: Pardes-Chanán, Benjamínán, Zichron Jakobban és Chederán is speciális főző- és élelmezési tanfolyamot tartanak a Wizo instruktornői. Ezek a kolóniákon párhuzamos kurzusokat tartanak lányok számára, akik középiskolát végeztek.

A telavivi Herzl gimnáziumban külön Wizo-instruktornő a felsőbb osztályok leány növendékeit racionális háztartásra oktatja. Ezenkívül Tel-Avivban és Jeruzsálemben munkanélküli asszonyok és lányok részére tartanak külön háztartás-tanfolyamokat.

Jung WIZO-csoportok jelentkezése

Baiamare: A csoport Katz Lulu és Vértés Magda vezetésével rendszeres munkát végez. Hetenkint egyszer tartanak összejöveteleket, melyeken megtárgyalják az aktuális eseményeket és felhasználják a központ által küldött anyagot. Ezenkívül minden alkalommal revüt tartanak. Vendégül látták Weinberger Nándornét és dr Hermann Dezsőt Cluj, aki az arabkérdésről és a palesztinai eseményekről beszélt. A babaruha- és évkönyv-akciót sikeresen folytatták le és résztvettek a lugoji szőnyegszőnyeg-eladásában s. A

perselyűritést rendszeresen végzik. Az elmúlt félévben három teaestélyt és egy nagyobb szabású, táncversennyel egybekötött fagyaltestélyt rendeztek.

Carei: A csoport kitűnően sikerült garden partyt rendezett. A csoport elnöknője dr Róth Lajosné.

Nasaud: Tekintettel arra, hogy Mózes Frida elnök elköltöztött Nasaudról, a Jung Wizo beleolvadt a Senior Wizo csoportba. Közelebbi adataink munkásságukról nincsenek.

Sighet: A júniusi konferencia után augusztus végén kezdte meg a csoport rendszeres munkásságát. A taggyűjtési akció 10 új tagot eredményezett. A csoport vezetését háromtagú elnökség látja el. Az elnökség tagjai, akik egyhónaponként felváltva intézik az

ügyek vezetését, névszerint Izsák Margit, Rubinstein René és WeizsMandi. Összejöveteleket hétfőn és szombaton tartják. Hétfőn a szervezeti ügyeket beszél meg, míg szombaton kulturális folyik. A szombati gyűlések programja: egy revü és egy vagy több előadás. Ezen előadások vagy felolvasások a zsidóság gazdasági, irodalmi, politikai vagy művészeti kérdéseiről szólnak. Mintegy 50 kötetből álló könyvtáruk havonta 1—1 kötetet bővítik. Az említett összejöveteleken kívül minden négy héten nyilvános kultúrestet rendeznek a helyi cionista csoportok részvételével. Szeptemberi kultúrestjükön Fuchs Géza, a Hagana altiszteje tartott előadást a Hagana jelentőségéről és szerepéről a zavargások ideje alatt, valamint Katz Mancit beszélt Trumpeldorról. Második kultúrestjükön dr Guttman Armin Karl Marxról beszélt, míg Zelikovits Mancit Jung Wizo-tag Zangwill életéről és műveiről. Végül a novemberi kultúrestélyen Danzig Ottó beszélt az új palesztinai héber költészetéről, Lébi Helén pedig Lion Feuchtwanger „Jud Süß” című könyvéről tartott ismertetőt. Nagy eseménye volt a csoportnak Weinberger Nándorné látogatása, aki hasznos tanácsokkal látta el a leányokat.

Targumures: Közvetlenül a nyári Wizo-konferencia után Fleischman Erna, a targumuresi Wizo vezetője reorganizálta a Jung-Wizót, mely azóta igen szépen működik. Október hónapban rendeztek a Wizoval karöltve Szimchat Tóra estet, mely nagyon jól sikerült.

Nathan Bistritzki előadása a cluji Wizo kulturdelutánján. Folyó hó 19-én, kedden délután 5 órakor tartja meg legközelebbi kulturdelutánját a cluji Wizo a Salom Clubban (Str. Filipescu 6.). A kulturdelután keretében Nathan Bistritzkit látja vendégül a cluji Wizo. Bistritzki „A nők szerepe a zsidó történelemben” címmel fog előadást tartani, mely iránt rendkívül élénk érdeklődés nyilvánul meg.

A nadlaci Wizo chanuka-ünnepélye. A Wizo nadlaci csoportja az 1936 december hó 12-én rendezte meg chanuka-ünnepélyét dr Nobel Sándor részvételével. A Wizo elnöknőjének rövid üdvözlő szavai után Mannheim Józsika gyújtotta meg a chanuka-gyertyákat. Gyönyörű előkép következett: nyolc bájos leány által megjelentetett Menorah. A szereplők: Gábor Agi, Landesberg Zsuzsa, Gábor Györgyike, Mannheim Zsuzsa, Buck Vera, Weisz Irén, Hollós Éva, Szűcs Vera és Szűcs Kálmán voltak. Gábor Endréné szavaltja el ezután iGszkalay János: Illés látomását kiforott művészetével. Dr Nobel Sándor másfelőlás, remekül felépített beszédben ismertette a zsidóság világhelyzetét, a jövő kilátásait és tennivalóit. A frenetikus sikerül beszéd után Buck Vera, Hollós Éva, Szűcs Vera és Steinhelm Sándor a Makkabeus-induló éneklése mellett munkábanemő chaluákat és chaluákat mutattak be igen szép sikerrel. Az ünnepelt követő banketten dr Hollós Izidor köszöntötte fel dr Nobel Sándort, aki szellemes beszédben válaszolt.

HIREK

Bisztritzi cluji előadásai

Ma, vasárnap este 9 órakor az ifjúság részére tart előadást Nathan *Bisztritzi*, a Zs. N. Sz. helyicsoportjának helyiségében (str. Memorandului 13.)

Hétfőn este 7 órakor a helyicsoport előadótermében a cionista szervezetek vezetői tartanak megbeszélést Nathan Bisztritzki részvételével. A rendező bizottság ezután is felkéri az összes szervezetek vezetőit és vezetőségi tagjait, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt ezen az értekezleten, amelynek keretében a cionista munka különböző problémáiról és az ifjúsági kérdésekről tart előadást Bisztritzki.

Ugyancsak hétfőn este 10 órai kezdettel kizárólag hebraisták részére hébernyelvű előadást tart Bisztritzki a Zs. N. Sz. helyiségében. Az előadást héber vitaköveti. Minden hebraistát szívesen lát a rendezőség.

Kedd este fél 9 órakor a zsidó iparosok részére tart előadást Bisztritzki az ercei munkások és általában a dolgozó Jisuv különböző problémáiról. Az előadásra — amelvet a str. Memorandului 13. sz. alatt lévő helyiségben fognak megtartani — ezután hívja meg a Chaluc Bade Mólacha szervezet a cluji zsidó iparosokat.

Holnap időpognozisz. Változó, többnyire borús felhőzet, enyhe szél a tengerpartvidék kivételével, ahol erősebb északkeleti szél fúj. Tovább tart a hideg, az ország nyugati részeiben havazás keletre terjedő irányzattal. Bucurestiben ma délután +7 fokot mértek. Predealon a hőmérséklet 43 centiméter.

Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszülés érzése kínozza és gyakori félelemérzetben szenved, akkor igyék reggelként éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait. Csökkenti a mérges bélgázfelgyűlést s elhárítja a vértódlásokat. Az orvosok ajánlják.

A kultuszminisztérium hatáskörébe iktatják a művészeti akadémiákat. Bucurestiből jelentik: A Credienta szerint a kultuszminisztérium függetlenítésére vonatkozó törvény megszavazása esetén annak hatáskörébe fognak tartozni a zene, színművészeti és művészeti akadémiák is.

U. F. E. kultúrelőadás. A Timisoarai Zsidó Középiskolák volt növendékei Szövetségének ez idei harmadik szabad licumi előadását e hó 19-én, kedden este 9 órakor a Lloyd-Klub nagytermében az intézet volt növendéke, Ing. Klein Károly tartja „Egy fejezet a cellulozémia történetéből: Öfelsége a Gyapot” címen. Belépő díj nincs. A Szövetség tagjait, valamint az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

Márkás finom porcellánok

Legszebb szervizek és disztárgyak nagy választékban, olcsó árban kaphatók:

„PAX” Cluj, C. Victoriei 6.

Képekereztetés legolcsóbban eszközölhető.

A kibővített vágóhid felavatása. Szombat délután két órakor ünnepélyes külsőségek között avatták fel a kibővített vágóhidat, amelynek munkálatait tavasszal kezdte el és most néhány héttel ezelőtt fejezték el és most néhány héttel ezelőtt fejezték el dr. Dunca Jenő vármegyei prefektus, dr. Draganu Nicolae főpolgármester, az időközi bizottság tagjai, dr. László Tibor a vágóhid igazgatója, dr. Tofan Pavel, főállatorvos, a városi mé-női hivatal főnöke Ciortea Iómeznök, Salvan mérnök, valamint számos kisebbségi és többségi újságíró. Az egyenlítő szertartás celebálása után dr. László Tibor igazgató megmutatta a vendégeknek az épületeket, a modern berendezést, amely közel 9 millió lejébe került a városnak. Az épület munkálatait Simon László mérnök irányította, míg a berendezést a sibui Fabricius cég szállította. Délután fél három órakor a jelenlévők tiszteletére közömböt adtak a Mészáros Szövetség helyiségében disztéremben.

Belügyminisztériumi utasítások a községi választásokra vonatkozólag. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium utasításokat adott a községi és megyei tanácsosok kisorsolására vonatkozólag. Az összes tanácsosok nevét a primárelval együtt közös urnába teszik tekintet nélkül a pártállásra és egyszerre húzzák ki onnan a szelvények felét. Három év múlva a tanácsot teljes egészében kicserélik, mert lejár a tanácsstagok hatéves mandátuma.

Életbeléptetik a Balkán-államok között létrejött légiközlési egyezményt. Bucurestiből jelentik: A Balkán-szövetség államai rövidesen életbeléptetik az 1936 január 24-én kötött légiközlési egyezményt. Ennek értelmében rendszeres légitársaságok között lebonolytatni Románia, Jugoszlávia, Görögország és Törökország között. A külügyminisztérium ratifikálás végett a legfőbb törvénytanács elé terjesztette a vonatkozó javaslatot.

NATHAN HÜLÉS, ELLEN NEURALGINE JURIST

Tatarescu megkoszorúzta Duca sírját. Bucurestiből jelentik: Tatarescu miniszterelnök tegnap este Ursaniba utazott, hogy koszorút helyezzen el I. G. Duca sírjára. Onnan Poianara utazik.

Óriási árvíz egy amerikai tartományban. Middle-Westből jelentik: Az áradások mind nagyobb méreteket öltönek. A kár igen nagy. A vasúti közlekedés teljesen megszakadt.

Január 23-án, szombaton este 10 órai kezdettel

HAGGIBBOR BÁL

az új iparkamara disztéremében

A timisoarai új kamarazenekar nagyszerű bemutatkozása Freund Leo vezényletével. Timisoaráról jelentik: Közel két éves, hosszú szünet után Freund Leo, a kiváló zongoristaművész újból megteremtette a kamarazenét Timisoarán és a bemutatkozó hangverseny, amelyet a Tiszti Kaszinó disztéremében tartottak meg, fényes siker jegyében zajlott le. A hangverseny műsorában nagyrészt olyan koncertdarabok szerepeltek, amelyeket nem hallottak még eddig Timisoarán. Az első szám Händel: Concerto grosso-ja volt, melynek klasszikus szép melódiáit pompásan interpretálta Freund Leo. A legnagyobb sikere azonban Pick-Mangiagalli három miniatúrájának volt, amelyben Freund Leo nemcsak, mint dirigens, hanem mint szólista is remekelt. Kitűnő produkció volt Ferrari négytételű szimfóniája is. A közönség meleg ünneplésben részesítette Freund Leot és a zenekar tagjait. (p. 1)

Ha Bucurestibe jön Szálljon meg a **GRAND HOTEL** „LAFAYETTE”-ben

Nyugateurópai kényelemmel berendezett szállodánk a főváros szívében fekszik. Disztíngvált, tiszta, csendes. Elsőrangú iskolázott személyzet. Ultramodern szobák a lehető legalacsonyabb árakkal. **BUCURESTI, I. Calea Victoriei 11.** Telefon: 3-34-10.

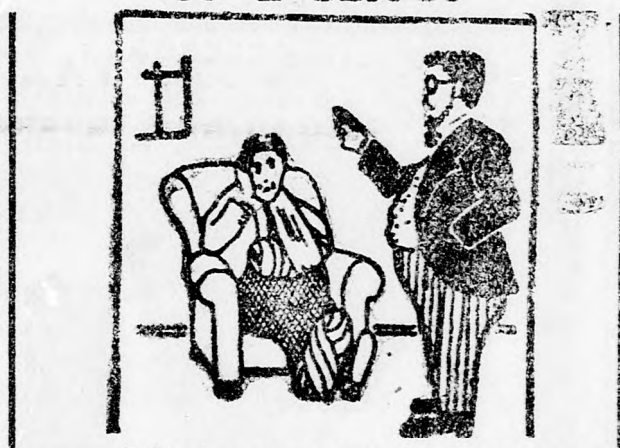
A nyugdíjpénztár hatáskörébe helyezik az ardeali lelkészeket is. Bucurestiből jelentik: A Cumentul jelentése szerint az ardeali lelkészeket a nyugdíjpénztár hatáskörébe helyezik. Iamandí miniszter e célból megbizta egyik minisztériumi osztályfőnökét, tanulmányozza a kérdést a nyugdíjpénztár igazgatóságával együtt, mert az ardeali lelkészek eddigi nyugdíjazási rendszerét megszüntetik.

Vilmos excsászár náthalásban betegedett meg. Hágából jelentik: Vilmos volt német császár kedvenc sportja, favágás közben náthalzatot kapott és kénytelen az ágyat őrizni.

Az új alkotmánytervezet tárgyalja a szovjetek negyedik rendkívüli kongresszusa. Moszkvából jelentik: A Kremlben tegnap nyílt meg a szovjetek negyedik rendkívüli kongresszusa, amelynek napirendjén szerepel az új alkotmány elfogadása. A kongresszuson 1200 delegátus vesz részt.

Egyesült Államok repülőgépeportja. Washingtonból jelentik: Az elmúlt évben az Egyesült Államok 19.572.990 dollár értékben exportáltak repülőgépeket és repülőgépkatrészeket. Egyedül Kína 6.872.877 dollárért vásárolt.

A Reuma megtámadja az ízületeket, izmokat és a szívet

Jaj! A reuma összetörte a csontjaimat!
Egyetlen egy orvosom van az ellen: reggel és este egy **CARMOL**-os* bedörzsölés.

* CARMOL a legjobb bedörzsölőszer meghűlések, gripa, reumatikus fájdalemak és láz ellen. Ára üvegenként 22 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

A Zsidó Párt központi elnöki tanácsának ülése. Január 24-én összeült Bucurestiben Fischer Tivadar dr. elnökelete alatt a Zsidó Párt központi elnöki tanácsa, hogy megvizsgálja a romániai zsidóság helyzetét.

Nathan Bisztritzki előadása a cluji Wizo kulturdelutánjan. Folyó hó 19-én, kedden délután 5 órakor nagyszabású kulturdelutánt rendez a cluji Wizo a Salom Clubban (Str. Filipescu 6.) A kulturdelután keretében Nathan Bisztritzki tart előadást „A nők szerepe a zsidó történelemben” címmel. Vendégeket szívesen lát a Wizo vezetősége.

Elkülönítik a kultuszminisztériumot a nemzetnevelési minisztériumtól. Bucurestiből jelentik: A Cumentul szerint a kultusz- és művészeti minisztériumban törvényjavaslaton dolgoznak, mely hivatva lesz teljesen elválasztani ezt a minisztériumot a nemzeti nevelésügyi minisztériumtól.

Foto Meisner Reg. Ferdinand 3.

Zogu albán király inkognitóban Transzilvániába jön? Bucurestiből jelentik: A fővárosi lapok szerint Mikes grófék zabalai (Treiscaume megye) kastélyában előkészületeket tesznek Mikes grófnő Zogu albán királlyal való esküvőjére. A Mikes-család kölyvezelete egyébként nagyon diszkretnen kezeli a házasság ügyét, de azt hiszik, hogy Zogu király inkognitóban Transzilvániába fog érkezni.

Eljegyzés. Krausz Gitta urleányt Clujról eljegyezte Nierenfeld Zelig fakereskedő Bisztrifáról. (M. k. é. h.)

Eljegyzés. Mendelsohn Stefike Iva-Mica és Izrael Mór Hida jegyesek. (M. k. é. h.)

Foto Meisner Reg. Ferdinand 3.

Hirsch Hermann ünneplése. Az odorheui nyugati szertartású hitközség a zsidó otthon zsufolóság megtelt nagytermében folyó 6-ikán diszközgyűlés keretében meleg ünneplésben részesítette a hitközség elnökét, Hirsch Hermann 60-ik születésnapja alkalmával. Guttman Samu hitközségi alelnök megnyitva a gyűlést ismertette annak célját, majd a javaslatára kiküldött bizottság kíséretében megjelent elnököt üdvözölve átadta a szót dr. Kálmán Józsefnek, aki nagyhatású beszédében méltatta az ünnepeket, rámutatván a zsidó közélet terén kifejtett érdemeire és bejelentette, hogy azoknak elismeréséül elhatározta az odorheui zsidóság egyetemessége, hogy nagyított fényképét elhelyezi a Zsidó Otthon nagytermében és nevét bejegyezteti a Keren Kayemeth aranykönyvébe, amiről szóló ideiglenes diplomát át is nyújtja. Guttman József rabbi helyettes imája után Gottesmann Vilmos a Zs. N. Sz. helyicsoportja, Szöllösi Dezsőné a Wizo, Guttman Magda a Boneh és Dávid Dezső az ortodox hitközség üdvözlését tolmácsolta, majd az ünnepeket emelkedett szólamra és meghatódva mondott köszönetet az ünneplésért, mely után a gyűlés a Hatikvah hangjai mellett véget ért.

Ön mit gyűjt? Gyakorlati vezető, képek, szobrok, metszetek, fayance porcellán, szőnyegek, népművészeti tárgyak, bélyegek, könyvek, stb. gyűjtéséhez. Ára 79 lej. (Hivatások és életpályák. Gyakorlati pályavezető 79 lej.) Fővárosi Könyvtár kiadása, kapható mindenütt, vagy Lepageál Cluj. Postán utánvétellel.

Sajtó alatt **Majrovits Méir Jehuda** „Hazalérés” a Ma zsidó regénye

A január 15-iki 3-ik osztály húzásán **ujra milliót nyert a szerencsés „AURORA”-sorsjegy** **Lei 1.000.000 . 114824 melléksorsjegy Clujon** Vásároljon **„AURORA”** sorsjegyet a főelárusítónál **Kereskedelmi Hitelbank Rt.** CLUJ, P. U. nr. 20.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Nincs tettese egy arad-megyei parasztnábobon elkövetett gyilkosságnak

Arad, január 16. (Az Uj Kelet tud.) Erdekes bünperben mondott ma ítéletet az aradi esküdtszék. 1936 januárjában véres kegyetlenséggel meggyilkolták Si-mandul de Jos községben Gherman Florea gazdálkodót. A gyilkosok tizenhét fejsze-csapással végeztek vele és kifosztották. A csendőrségi nyomozás során érdekes körülmények között terelődött a gyanu Batran Teodor parasztra. Batran néhány ismerős gazdát felkeresett és megkérte őket, igazolják alibijét, ha a gyilkossági váddal esetleg őt illetnék. Ezt a kérést azal indokolta, hogy aznap éjjel tüzfát loppott az erdőben és nem akarja, hogy erre rájöjjenek, de mert más alibit bizonyítani nem tud, a parasztagdától kér segítséget.

A csendőrség tudomást szerzett Batran alibiszerezési kísérleteiről és őrizetbe vette. Kihallgatása után azonban az ügyészség szabadlábra helyezte, mert nem tudta a gyilkossági vádat bizonyítani. Három hónapra rá újabb terhelő bizonyítékok merültek fel Batran ellen, akit újra letartóztattak. Az esküdtszék szombaton tárgyalta az érdekes gyilkossági pert és Batran Teodort felmentette a gyilkosság vádjáról. Így Gherman Florea, a környéken jól ismert duggazdag parasztnábob meggyilkolásának egyelőre még nincsen tettese.

Német kívánságok a párizsi világkiállításához

Párizs, január 16. Az 1937-es nemzetközi kiállítás német pavillonja alapkövének ünnepélyes letétele alkalmából Forster igazgató, Németország megbízottja, többek között a következőket mondta: — Három üteget fogok mérni ezzel a csá-kánnyal három kívánság jegyében: Vajha ez a pavillon megkönnyítené ennek az országnak a német lélek és a német szellem megismerését; az 1937-es nemzetközi kiállítás olyan siker koronázza, amely méltó ahhoz a fényhez, mely Franciaországból és az önkéntes drága fővárosából árad; a technikai művészet, amelynek a kiállítást szentelik, járuljon hozzá szilárd hid építéséhez az összes népek és különösen Franciaország és Németország népei között.

Miért járt Göring Rómában?

Róma, január 17. (Rador). A Göring-Mussolini tárgyalások célja a legutóbbi angol jegyzékre adandó válasz megszövegezése volt. Göring látogatásáról nem adnak ki hivatalos közleményt, mert azt szigorúan magánjellegűnek tekintik.

A Times, Daily Telegraph és Morning Post római tudósítói egyöntetűen hangsúlyozzák Göring római útjának fontosságát. Mindaanyian megállapítják, hogy a látogatás újabb erősítése a Berlin és Róma közötti együttműködésnek és annak főcélja a spanyol probléma megvitatása volt.

A fentiekkel kapcsolatban a Le Matin azt jelenti Rómából, hogy bizonyos magasabb személyiségek nem titkolják el azon értesüléseiket, hogy ha bizonyos hatalmak rövidesen nem tesznek intézkedéseket az önkéntesborzadási tilalom érdekében, Olaszország és Németország tanulmányozás tárgyává teszik annak lehetőségét, hogy nem tartják tiszteletben a francia-angol indítványra el-múlt héten vállalt kötelezettségüket.

— Epékő-, vesekő- és hólyagkőbetegségek, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és közsavban szenvednek, természetes „Ferenc József” keserűvizet használata által állapotuk javulását érhetik el. Az orvosok ajánlják.

Január 30-án összeül a német Reichstag,

hogymeghallgassa Hitler beszédét a nemzeti szocialista párt négyéves tervéről

BERLIN, január 17. (Rador). A Reichstag január 30-án összeül a Kroll-operában, hogy meghallgassa Hitler beszédét a nemzeti szocialista párt négyéves kormányzati tevékenységéről. Ünnepi ülést tart ez alkalommal a minisztertanács is, amely új teljhatalmi törvényt szövegez meg és kimondja a birodalom egységesítését. Véglegesen megszüntetik a Hanza-városok, Hamburg, Lübeck, Bérma, stb. autonómiáját.

Ujabb berlini jelentés szerint a Havas rámutat arra, hogy az összes német lapok utasítást kaptak: csökkentsék le tíz százalékkal papírfogyasztásukat. Az intézkedés a négyéves tervbe illeszkedik és célja megtakarítást eszközölni a fafogyasztásban, amit a németek nyerscukor kivonására használnak fel.

Megkezdte felvonulását a kínai vörös hadsereg

SANGHAI, január 17. (Rador). Tug-Kuanból jelentik, hogy a kínai vörös hadsereg két hadoszlopa, 20.000 ember megindult Szan-Yuanból. Yang-Hu-Csehung, Csang-Hszü-Liang marsall helyettese hadosztály-tábornokokká léptette elő Mao-Csung és Feng-Teh-Hudi hírhedt kommunista-vezéreket.

ÜZLETÜNKET
 detaileladásra is
MEGNYITOTTUK
 a MÁTYÁS szoborral szemben
 Üveg, porcellán, kristály, kerámia, márkás-árak, stb.

COMERT S.A
 CLUJ, Piața Unirii 8. Engrosraktár Str. Iuliu Maniu 22

Még két vasgárdista esett el a spanyol fronton?

Cantacuzino tábornok és Ionescu mérnök elutaztak Spanyolországba, hogy hazaszállítsák Mota és Marin holttestét

Bucuresti, január 16. (Az Uj Kelet tud.) Cantacuzino-Graniceru tábornok, a Totul pentru Tara elnöke és Virgil Ionescu mérnök vasgárdista parancsnok ma reggel a Simplonnal elutaztak Spanyolországba, hogy a Majada Hondej környéki véres ütközetben elesett Ionel Mota és Vasile Marin vasgárdista vezetők holttestét hazaszállítsák. Cantacuzino és Ionescu mérnök előbb Párizsba utaznak és Daladier francia hadügyminisztertől engedélyt kérnek a halott légionáriusok francia területén át való hazaszállítására.

Igyekeznek egyúttal kezeves menedéket is kieszközölni a halottaskocsinak. A Blum-kormány ugyanis kategorikusan megtiltotta, hogy Franciaország területén át a forrongásban lévő Spanyolországba, vagy onnan kiutazzanak. A Spanyolországban harcoló légionáriusok is Lengyelországon és Németországon keresztül, kerülő úton jutottak a tengeren át Spanyolországba. Gyászistentisztelet az elesettek lelkiüdvéért

Zelea Codreanu napiparancsának megfelelően ma, vasárnap az egész országban gyászistentiszteleteket tartanak a két elesett vasgárdista lelkiüdvéért. Cluj falain ma reggel gyászkeretes felhívás jelent meg Ti-

beriu Veres, a Petru Maior cluji diákszövetség elnökének aláírásával. A felhívás többek között a következőket mondja:

„Bajtársak! Kimondhatatlanul fájdalmas hír remegteti meg lelkünket. Ionel Mota, a Petru Maior díszelnöke és dr. Vasile Marin, akik önként mentek ki a spanyol frontra, Isten kegyelmének győzelméért, meghaltak. Ragyogó áldozatukkal szemben, amely nemcsak az ő generációjukat, hanem az egész román népet megtisztelt és századok fölé emeli, a cluji egyetem keresztény diáksága térdet hajt és kéri az egész egyetemi és román világot, vegyének részt a gyászistentiszteletben, amelyet délbén 12 órakor tartanak az ortodox katedrálisban. Isten fogadja be őket birodalmába.”

Félmillió lej másfél óra alatt A bucuresti diáktemplomban ma ugyancsak gyászistentiszteletet tartanak. Az igazságügyi palota, valamint az ilfovi ügyvédi kamara épületére kitűzték ma a gyászlobogót. Ugyancsak fekete zászlót vontak a Totul pentru Tara párt épületére is. Zelea Codreanu napiparancsában adakozásra szólította fel a tehetőseket, hogy a két gárdista hazaszállításának költségeit fedezzék. A Tempo című lap jelentése szerint a gyűjtés megindítása után alig másfél óra alatt kö-

Capitol Mozgó

Néhány szemelvény

Lipinskaja

január 20-iki, szerdai szencziós teljesen új műsorából:

1. Turandot hercegnő.
2. Shirley Temple (paródia).
3. Az orosz-francia paktum (paródia).
4. A genfi ton.
5. Tavasz a Volgán.
6. Szenczió az állatkertben.
7. Uj orosz dalok.
8. Két kérdés.
9. Alakok vázlatkönyvből.
10. A kis malac.

és még számos francia, német, magyar, angol, orosz, jiddis és lengyel szám.

Zongorán kísér: Dr. MAX LAMM

Óriási érdeklődés!

Jegyek: 30-150-ig a főtéri kioszkban és mozgó pénztáránál.

Targu-Muresen január 22-én a Kultur-palotában. Jegyek Révész Ernőnél kaphatók

zel 500 ezer lej gyűjt össze erre a célra.

Az elesett Ionel Mota sógora volt Corneliu Zelea Codreanu, akinek Iridenta nevű hugát vette el feleségül. Halálát özvegyén kívül Mihail és Gabriela nevű gyermekei gyászolják. Elestének hírért Ion Zelea Codreanu, Mota apósa, közölte leányával. Mint a cuzista Tara Noastra írja, Motának a Calea Victoriei levő lakásán mély gyász uralkodik. Clujon dr. Sebastian Bornemisa, volt alpolgármester, a cuzista párt megyei tagozatának vezetője gyászolja Motát, akinek sógora. A másik halott: Marin Vasile a Sorbonnen szerezte jogi doktorátusát. Nö-len volt. Mota a vasgárda „Bunavestire” nevű légiójának parancsnoki tisztét töltötte be, míg a fiatal Vasile Marin a gárda fővárosi szervezőjének vezetője volt.

A fővárosi sajtó a polgárháború román halottjairól

A fővárosi demokrita lapok nem foglalkoznak Mota és Marin halálhírével. Az Universal meglepetésszerűen néhány rövid sorban emlékezik meg a történetekről. Pamfil Seicaru vezércikkét szentel a Curentulban a két gárdista elestének, amelyben azt a gondolatot fejtegeti, hogy a vasgárdisták spanyolországi szereplésének nem igen van ideológiai indokolása. A háború pszichológiájából fakadt az a gesztus, olyan fiatalok gesztusa, akik serdülő korban élték át a világháborút, magukba szívták annak époszi hangulatát és nem tudnak beilleszkedni a béke mindennapi egyhangúságába, mert kaotikus idealizmus és hősi tettek fanatikus tékozlásának vágya hatja át őket.

A cuzista Tara Noastra meleg szavakban méltatja Motát, míg a Pomanca Vremii gyászkeretben közli a két gárdista halálhírét és Zelea Codreanu napiparancsát. Közli ugyanakkor a spanyol fronton harcoló vasgárdista különítmény fényképét.

Ma délelőtt Clujon az a hír terjedt el, hogy a különítmény másik két tagja: Bannica Dobre és Alex Cantacuzino ugyancsak elesetek volna. Utóbbi Cantacuzino-Graniceru tábornok fia és a román hadsereg tartalékos repülőhadnagyja.